

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Lokální identita a rozvoj pohraničního města

Dana Nosková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Dana Nosková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Lokální identita a rozvoj pohraničního města

Název anglicky

Local identity and the development of a border town

Cíle práce

Cílem práce je zjistit rozdíly v lokální identitě dvou skupiny obyvatel města příhraničního Králíky (mladá generace rané dospělosti a senioři) a ukázat zda a jak se mohou případně rozdíly podílet na možnostech rozvoje tohoto města

Metodika

1. V literární rešerši práce přiblíží pojetí lokální identity i v projekci do lokální identity různých věkových skupin. Bude též ukázáno, jak míra lokální identity ovlivňuje možnosti rozvoje obcí/lokalit. Vlastní výzkum bude postaven na kvantitativním šetření provedeném dotazníkovou formou mezi členy dvou sociálních skupin: mladou generací (definovanou jako generací na prahu dospělosti) a seniory. Na základě výsledků dotazníkového šetření bude možné ukázat, jak identita ovlivňuje možnosti rozvoje obce Králíky a zda věk (a související životní dráhy) ovlivňují sílu a orientaci této identity

Doporučený rozsah práce

cca 60-80 stran

Klíčová slova

lokální identita, rozvoj obce, mladí lidé, senioři

Doporučené zdroje informací

- Barša Pavel, Strmiska Maximilián, Národní stát a etnický konflikt, CDK Brno, 1999, ISBN 80-85959-52-6
- Bittnerová Dana, Moravcová Mirjam a kol., Kdo jsem a kam patřím? Identita národnostních menšin a etnických komunit na území ČR, SOFIS, Praha 2005, ISBN 80-902785-8-2
- Giddens Anthony, Důsledky modernity, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2003, ISBN 80-86429-15-6
- Giddens Anthony, Unikající svět, Jak globalizace mění náš život, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2000, ISBN 80-85850-91-6
- Hampl Martin a kolektiv, Regionální vývoj: Specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie, Demort art, Praha 2001, ISBN 80-902686-6-8
- Holý Ladislav, Malý český člověk a skvělý český národ, Národní identita a postkomunistická transformace společnosti, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2001, ISBN 80-85850-97-4
- Houžvička Václav, Novotný Lukáš, Otisky historie v regionálních identitách obyvatel pohraničí, Sociologický ústav AV ČR, Praha 2007, ISBN 978-80-7330-109-5
- Kastner Quido, Osídlování pohraničí od května 1945, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 1996, ISBN 80-85950-19-7
- Kolektiv autorů, Lokální agenda 21, Ústí nad Labem 2001, ISBN 80-7044-341-3
- Nedomová A., Kostecký T., Národní identita, Sociologický ústav AV ČR, Praha 1996, ISBN 80-85950-15-4
- Vlachová Klára, Řeháková Blanka, Česká národní identita po zániku Československa a před vstupem do Evropské unie, Sociologický ústav AV ČR, Praha 2004, ISBN 80-7330-066-4
- Zich František, Houžvička Václav, Jeřábek Milan, Kastner Quido, Kdo žije v pohraničí, Sociologický ústav AV ČR, Praha 1996, ISBN 80-85950-18-9
- Zich František, Roubal Ondřej, Spalová Barbora, Mezigenerační biografická konfigurace obyvatel české části euroregionu Nisa, Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2003, ISBN 80-7330-024-9
-

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 10. 2. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Lokální identita a rozvoj pohraničního města" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil (a) autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. Michalu Lošťákovi, Ph.D za jeho odborné vedení, ochotu, trpělivost a cenné rady při zpracování diplomové práce. Také jsem zavázána všem dotázaným, kteří mi poskytli podklady a pomoc pro její úspěšné dokončení a rovněž své rodině za podporu a trpělivost.

Lokální identita a rozvoj pohraničního města

Local identity and the development of a border town

Souhrn

Situace po roce 1989 a zvláště pak po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 přináší mimo zásadních ekonomických změn i změny společnosti jako celku. Vývoj v oblasti sociálních vztahů, jako nejvýznamnějšího neekonomického faktoru regionálního rozvoje, je z paternalistického přístupu (vynucování) nahrazován podporou zodpovědnosti a iniciativy, a to vytvářením i prostřednictvím podmínek pro formování lokální identity. Pojem identita je hlavním tématem této diplomové práce a je na něj nahlíženo z různých úhlů – identita osobní, lokální, regionální, národní, globální. Výzkumnou otázkou je, jak je identita ovlivňována domovem, komunitou, společností, tradicí či pohraničím.

Pro rozvoj regionu jsou jedním ze základních zdrojů jeho obyvatelé. Cílem práce je zjistit rozdíly v lokální identitě dvou skupin obyvatel příhraničního města Králíky, a to mladé generace rané dospělosti a seniorů, kteří se většinou do města s rodiči přistěhovali při doosídlování pohraničí v poválečných letech. Provedený empirický výzkum ukázal na to, jak se mohou případné rozdíly mezi těmito skupinami odrazit na možnostech rozvoje tohoto města.

Summary

The situation after 1989, and especially after the Czech Republic membership in the European Union in 2004 resulted in many significant economic changes and also changes in the society as a whole. Development in the field of social relations as the most important non-economic factor of regional development is transformed from a paternalistic approach (enforcement) into encouraging responsibility and initiative. It is achieved through creating conditions for shaping local identity. The main topic of this thesis is the concept of identity. It is being viewed from different perspectives - the personal identity, the local, regional, national and global ones. The research question is to show how

identity is being affected with home, community, society, tradition or borderlands.

For the development of the region the inhabitants are one of the principal assets. The aim of the thesis is to find out differences in the local identity between two citizen groups of the border town of Králíky, i.e. between the young generation (aged at early adulthood) and the senior citizens, who moved into the town with his parents as a part of Czech borderlands re-populating in post-war years. Empirical research demonstrated whether and how the differences between these groups are reflected in the development potential of this town.

Klíčová slova:

Identita, pohraničí, domov, rozvoj obce, mladí lidé, senioři

Keywords:

Identity, borderlands, home, municipality development, young people, senior citizens.

Obsah

Obsah	8
ÚVOD	9
1 CÍL PRÁCE A METODIKA.....	10
2 LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	12
2.1. Identita	12
2.2. Globalizace, evropanství a identita	18
2.3. Národní identita a národ.....	21
2.4. Regionální a lokální identita	24
2.5. Tradice.....	28
2.6. Pohraničí	30
3 METODOLOGICKÁ ČÁST	32
3.1. Tvorba dotazníku a sběr dat.....	32
3.2. Zkoumaný soubor	33
3.3. Použitý software.....	33
4 EMPIRICKÁ ČÁST.....	34
4.1. Historická a demografická charakteristika místa.	34
4.2. Výsledky dotazníkového šetření	39
4.3. Struktura dotazovaného souboru.....	39
4.4. Pojem identity ve vztahu k bydlišti	44
4.5. Pojem pohraničí.....	51
5 ZÁVĚR	57
Seznam literatury.....	61
Přílohy.....	65

Úvod

Diplomovou práci na téma Lokální identita a rozvoj pohraničního města jsem si vybrala proto, že téma rozvoje měst a obcí po transformaci a restrukturalizaci hospodářství, přechodem české ekonomiky na tržní hospodářství došlo rovněž po roce 1989 ke změně celé společnosti. Tento přerod ovlivnil nejen velká sídla, průmyslové aglomerace, ale zejména menší, odlehlejší obce a malá města či městyse. Mě osobně ovlivnila skutečnost, že žiji v malém pohraničním městě Králíky, které je v posledním čtvrtstoletí ovlivněno narůstající nezaměstnaností, nedostatkem pracovních příležitostí, a to má mimo jiné vliv na odchod mladých lidí z města. Pro rozvoj regionu i města jsou důležití obyvatelé a jejich sociální vztahy, kdy se mezi tyto vztahy zahrnuje i identita ve své různorodosti – národní, regionální, lokální, a tak jak se postupně mění sociální vztahy, tak proměnnou prochází i identita jedinců.

Regionální rozvoj má mnoho faktorů jak ekonomických, tak i neekonomických, ve kterém jeden z nejvýznamnějších je stále se měnící oblast sociálních vztahů, a zvláště podpora a formování zodpovědnosti a iniciativy. Pro rozvoj regionu je důležitým předpokladem i aktivita jeho obyvatel, jejich vztah místu svého bydliště, lokalitě, regionu, národu, jejich individuální identita.

Problematikou regionálního rozvoje v oblasti kulturních hodnot a cestovního ruchu jsem se zabývala již ve své bakalářské práci na téma pohraničních pevností z 2. světové války. V souvislosti s touto tematikou je pojmy identita individuální, lokální, regionální, národní, globální, které budou řešeny v teoretické části, možno rozšířit také o pojmy pohraničí, vnímání vlivu hranice, hrdostí na svou zemi, vztah k našim předkům a jejich odkazu.

1 Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je zjistit rozdíly v lokální identitě dvou skupin obyvatel příhraničního města Králíky, zástupců dvou generací obyvatel, a to mladé generace rané dospělosti, kteří se ve městě většinou narodili, a starší generace, pozdní dospělosti a stáří. Na těchto rozdílech následně ukázat, zda a jak se mohou případné rozdíly podílet na možnosti rozvoje tohoto města. Neboť rozvojový potenciál města či lokality může být také oslabován nepříznivým obrazem v očích a mínění samotných obyvatel. Velkou hrozbou pro oživení města může být sklon k apatii, kdy si její obyvatelé na život ve zchudlé a méně úspěšné oblasti tzv. zvyknou. „Revitalizace regionu totiž vyžaduje minimální počet jeho obyvatel, kteří se nesmířili se situací a snaží se o změnu.“¹ Neboť aktivita obyvatel města je stěžejním předpokladem pro příznivý rozvoj regionu jako lokality. Diplomová práce se pokusí zjistit, jaký je vlastně vztah těchto dvou generací obyvatel (mladé generace a generace pozdní dospělosti a stáří) k jejich městu, jak hodnotí své bydliště, jaký je jejich postoj k lokální politice, nebo se na ní přímo aktivně podílí, zda je jejich činnost v některých uskupeních či organizacích spojena s podporou lokální identity či lokální kultury, jaký je rozsah či obsah jejich lokální identity, co tvoří lokální identitu dotazovaných.

V metodické části nejprve probíhalo shromáždování odborné literatury v dané problematice, která byla následně podrobena prvotní zevrubné analýze a z těchto poznatků pak vznikla teoretická část diplomové práce formou literární rešerše. V literární rešerši tato práce přiblíží pojetí lokální identity i v projekci do lokální identity různých věkových skupin. Bude též pojem identita skloňován v širším pojetí jejich přívlastků – individuální, sociální, regionální, národní, globální. Bude též ukázáno, jak míra lokální identity ovlivňuje možnosti rozvoje obcí či lokality. Vlastní výzkum bude postaven na kvantitativním šetření provedeném dotazníkovou formou mezi členy dvou sociálních skupin, a to mladou generací, která je definována jako generace na prahu dospělosti a raném dospělém věku (v rozmezí 15 – 25 let), a generace pozdní dospělosti a stáří (nad 55 let). Před vlastním výzkumným šetřením, které bude probíhat podle požadavků a zásad kvantitativního přístupu v sociologickém empirickém výzkumu, bude třeba získat prvotní informace o zkoumaném objektu. Pro získání potřebných vstupních informací bude nejprve předcházet studium dokumentů a dat popisujících demografickou strukturu

¹ Balek, P., *Regionální identifikace jako faktor rozvoje regionů*, 1998, s. 107-109

sledované populace těchto dvou skupin, historické souvislosti a socioekonomické ukazatele. Jako dotazovací technika bude využit standardizovaný dotazník, a to i s ohledem na negativa, která mohou výstupy z čistě standardizovaných dotazníků přinášet. Kdy i Anthony Giddens hovoří o „plochosti závěrů“, že anketní a dotazníková šetření jsou více o tom, co lidé říkají, než o tom, co si skutečně myslí a co skutečně dělají.²

² Giddens, A., 2003, Sociologie, str. 64

2 Literární rešerše

2.1. Identita

„Pojem identita je poměrně různorodě definován, což je ovlivněno úhlem pohledu (např. antropologa, politika, psychologa, sociologa apod.). Může být pojímána jako pojem v oblasti psychologie osobnosti (vědomí trvalé totožnosti vlastní osobnosti) a jeden ze znaků psychické normality. Je spojena s hledáním seberealizace a autentičnosti jednání a bytí. Sociální psychologie i sociologie mohou na toto navazovat chápáním identity jako problému společenské konformity (např. při plnění společenských rolí), případně reflexí jedince v různých životních etapách o jeho místě mezi „(významnými) jinými“ a o souvislosti diskontinuitě jeho hodnot.“³ Stručně možno říci, že identita člověka spočívá v tom, co člověk přijímá a bere za své, s čím, nebo s kým se tedy ztotožňuje a proti čemu a komu se vymezuje, zda proti vnějšímu, jinému, či cizímu. „Identitu lze obecně chápat jako totožnost. Identita osobnosti je určena specifickými kvalitami, s vlastní strukturou, funkcí a formou. Identifikace – ztotožňování se – potom způsob organizace těchto kvalit. Vědomí lidské identity je multidimenzionální, tvořící komplexní strukturu osobnosti. Identitu člověka nelze považovat za jednoznačně danou, a priori určenou a definitivní. Jednotlivé její dimenze se formují v čase v závislosti na sociálním, politickém, kulturním a obecně historickém vývoji společnosti. Koncept identity je otevřený, aktivní a neustále podléhající novým interpretacím. Identita není samozřejmá a vzniká teprve jako odpověď na otázky, které si sami klademe. Identita je jak intenzivní, jedinečná, intimní, tak současně neuvědomělá, všední a společná.“⁴ A tak je možné ve zkratce identitu nazvat sebedefinicí. Literatura nám poskytuje mnoho definic identity. „Většina těchto vymezení uvádí, že identita se konstituuje ve sféře sociálních vztahů jako sebeuvědomění a schopnost samostatné orientace v sociálním prostředí. S důrazem na lidské jednání je někdy také v duchu strukturně funkcionalistických tradic identita člověka vymezována jako stav osvojení si určitých rolí nutných pro život ve společnosti. Vedle této sociální dimenze lidské identity se setkáváme s identitou jako se vztahem ztotožnění s dalšími subjekty, s prostředím, místem, regionem apod.“⁵

³ *Velký sociologický slovník, 1996, str. 414-415*

⁴ Roubal, O., *Když se řekne identita ... regionální identita (III. část), cit. 12. 4. 2012, Socioweb*

⁵ Zich, F., *Regionální identita obyvatel českého západního pohraničí, In: Otisky historie v regionálních identitách obyvatel pohraničí, str. 49*

„Možnosti a užitečnost sociologického definování identity jsou však mnohem bohatší a vrstevnatější a vztahují k sobě jedince a jeho okolí na nejrůznějších úrovních. Těsná vazba je nepochybná a umožněná v různé podobě procesem socializace mezi identitou a tradicí jako předávání vzorů chování, jako součástí kultury, dalším generacím.“⁶ A je to právě vztah lidí k nějakému místu a většinou k tomu, kde svůj život prožívají. „Jde o to, jak toto místo lidé chápou, jak se s ním ztotožňují, jak (až kam) ho vymezují (ohraničují) od okolí, pojmenovávají, jak potom tento prostor využívají, jak se stává součástí jejich vnitřního světa, jak jej organizují, mění, zlepšují apod.“⁷

Identita jedince v tradiční společnosti byla z části tvořena vazbami na kmen, obec a zvláště na širší rodinu. Moderní společnost sílu tradičních vzorů uvolnila, pro jedince již nebylo jednoduché čerpat návod pro své jednání v tradicích, dochází k oslabení dodržování tradice, a identita jedince, který se postupně identifikoval s většími počty sociálních útvarů a skupin, se stává pestřejší.⁸

„Identita je odvozena z latinského slova „idem“ (týž), což směřuje ke dvěma významům: absolutní shodnost (identičnost) nebo charakteristické zvláštnosti, které přetrvávají v čase. Proto pojem identita umožňuje dvě cesty, jak srovnávat nebo vztahovat k sobě osoby nebo věci: na základě podobnosti, nebo na základě rozdílů.“⁹

Součástí identity člověka jsou i každodenní a samozřejmé záležitosti, které jsou významově nedefinované. To se může týkat i hodnoty významu prostoru jako regionu, lokality a místa, v němž člověk žije. „Proces identifikace s nějakým prostorem je tedy rovněž konstrukcí (objasnění, uvědomění si) významu „věci“. Je to tedy proces vědomý, obsahující vedle emoční a zkušenostní rovněž kognitivní dimenzi. Identity jsou konstruovány na základě každodenního života, zkušeností, ekonomického významu, znalostí, kolektivní paměti, vědeckého poznání, institucionální vybavenosti společnosti, biologie, přírodního prostředí, kultury, náboženství atd.“¹⁰ Identita je tedy chápána jako proces, který se mění a je tedy v dynamickém pohybu. Tyto konstruování identity pak mají různou dobu trvání, některé mají význam pro existenci sociálního subjektu po celou dobu, jiné se časem mění. „Z hlediska sociálních konstruktivistů mají ovšem různé typy identit

⁶ Jandourek, J., *Sociologický slovník*, 2001, str. 288

⁷ Zich, F., *Regionální identita obyvatel českého západního pohraničí*, In: *Otisky historie v regionálních identitách obyvatel pohraničí*, str. 49

⁸ Šindelářová, J., 2002, *Otázky regionální identity*, *Zemědělská ekonomika*, 48, 2002, str. 263

⁹ Brodský J., 2001, cit. v článku *Otázky regionální identity*, *Zemědělská ekonomika*, 48, 2002, str. 264

¹⁰ Zich, F., *Regionální identita obyvatel českého západního pohraničí*, In: *Otisky historie v regionálních identitách obyvatel pohraničí*, str. 50

platnost pouze v tom systému, ve kterém jsou vytvořeny. V jiných systémech jsou nesrozumitelné a neplatné.“¹¹

„Identita je výrazem přirozené lidské potřeby příslušet k vyššímu celku. Různé typy identit vycházejí z příslušnosti k určitému území, případně politickému celku (stát, vlast, region, obec), k určité etnické (jazykové skupině), k určité ideologii (politické, k náboženství), ke kultuře, k sociálnímu nebo ekonomickému celku, k právnímu rámci, k určité skupině sociální, profesní. Tyto různé typy jsou historicky proměnné, mohou existovat samostatně, paralelně vedle sebe, v určitém hierarchickém pořadí, nebo se vzájemně vylučovat.“¹²

Identitu člověka tedy není možné chápat jako jednu pro vždy danou, statickou a stabilizovanou, ale také vždy není zcela uvědomovaná a jednoznačná záležitost. „Tento dynamický aspekt identity je možné sledovat jako „biografickou identitu“. To je taková koncepce identity, která je založena na spojení různých „identifikačních momentů“ (situací) jež se během života objeví, v jeden smysluplný proces poznání, jehož výsledkem je vědomí sounáležitosti, či ztotožnění se s nějakým sociálním celkem, hodnotou, ideou, nebo se sebou samým apod. Neustálé úzké propojování biografie a identity člověka spočívá v tom, že životní běh přináší i určité, většinou jen dílčí změny v oblasti identity. V rámci životního příběhu (případně jeho vyprávění) člověk přepracovává minulost, současnost i představu o budoucnosti a z těchto časových pohledů se snaží vytvořit smysluplný celek sebe sama a své pozice ve společnosti. Identita člověka se vztahuje nejen k různým časovým událostem, ale také k různým objektům.“¹³ V samotném obsahu pojmu „biografická identita“ je pojem identita člověka založen na objasnění různorodých úrovní zprostředkovávání vztahu mezi společnostmi jako strukturou společenskou (subjekty sociálními) a jednotlivcem (jeho očekáváními, přáními a potřebami). „Slovo identita ve spojení s názory a pocity člověka vyjadřuje jednak shodnost, jednotu, harmonii, nezaměnitelnost, konstantnost, nerozpornost a nekонтрастnost osobnosti, jednak přijetí motivů, aspirací, hodnot a ideálů od jiných lidí, ztotožnění se s nimi, ztotožnění se skupinou, stejnorodost individuálních bytostí a rovnocenném postavení. Její součástí je poznání sebe sama v jiných zároveň s poznáním odlišností jiných skupin lidí. Pojem identity vyjadřuje jednak vztah k sobě samému a jednak vztah k jiným.“¹⁴ Při posouzení

¹¹ Berger, P.I., Luckmann T., 1999, Sociální konstrukce reality, str. 172

¹² Národní kultura a identita. Vize rozvoje ČR do roku 2015, 2001, <http://vize-cr.fsv.cuni.cz/vize/A197.html>.

¹³ Zich F., Roubal O., Spalová B., 2003, Mezigenerační biografická konfigurace obyvatel české části euroregionu Nisa, str. 11

¹⁴ Nedomová A., Kostecký T., 1996, Národní identita, str. 7-8

průběhu života, pojmenování jeho činů, které prezentuje ve sdělování svého životního příběhu lze poznat identitu osobnosti. „Současně je identita chápána jako subjektivní prožívání příslušnosti člověka do určité sociální skupiny a ztotožnění se s jinými hodnotami a rozlišení a distanc od skupin, do kterých naopak nepatří a nechce patřit.“¹⁵

Mnohorozměrný pojem identita většina autorů zjednodušeně rozlišuje ve dvou úrovních:

- *Identitu kolektivní* (skupinovou), charakterizující jedincovo místo v nějaké skupině a tvořící jeho základnu k uvědomění si rozdílu mezi „MY“ a „ONI“. „I zde existují rozdílné definice, většina badatelů se shoduje v tom, že skupinová identita je jednou z antropologických konstant, jednou z primárních potřeb člověka. Člověk jako od přírody společenský tvor potřebuje někam patřit a zároveň potřebuje mít vědomí kontinuity vlastní osobnosti. Tu si může ověřovat a upevňovat právě v kontextu své skupinové příslušnosti. Lidé, kteří sdílejí stejnou identitu, budou mít sklon k tomu, aby jednali podle obdobných vzorců, a jsou schopni být mobilizováni do konkrétních hnutí a aktivit.“¹⁶ „Tradiční chápání kolektivní identity vycházelo z představy, že jde o pevný rys (danou primární podstatu) dané komunity a ta se automaticky vtiskne jakémukoliv členu komunity (jako např. černá barva pokožky). Naopak moderní (a postmoderní) sociální teorie vidí kolektivní identitu jako výsledek kompletního identifikačního procesu, jako sociální konstrukci.“¹⁷ „Identita není nikdy jediná, každý člověk se identifikuje s několika skupinami různé velikosti a struktury – od rodiny přes lokalitu, region až po národ či stát. Tato kombinace identit má však obvykle jistou hierarchii. Identity i jejich hierarchie nejsou neměnné, ale podléhají proměnám, obvykle v závislosti na vývoji politických, kulturních, sociálních poměrů. Dojde-li k závažné proměně sociálních, hospodářských, resp. politických poměrů, vzniká u jedince pocit ohrožení některé z jeho identit: pod tlakem této hrozby jedinci mohou reagovat buď úsilím o prohloubení a ochranu své stávající identity, nebo hledání identity nové, která by se jim jevila jako spolehlivější, pevnější, jasnější.“¹⁸ Z principu, že lidé zcela běžně patří k více komunitám, plyne skutečnost, že současně dochází ke vzniku většího

¹⁵ Zich F., Roubal O., Spalová B., 2003, Mezigenerační biografická konfigurace obyvatel české části euroregionu Nisa, str. 11

¹⁶ Hroch M., Národní tradice a identita, In: Sborník analytických studií pro Strategický program sociálního a ekonomického rozvoje ČR, 2000, str. 212

¹⁷ Šindelářová, J., 2002, *Otázky regionální identity*, Zemědělská ekonomika, 48, 2002, str. 264

¹⁸ Hroch M., Národní tradice a identita, In: Sborník analytických studií pro Strategický program sociálního a ekonomického rozvoje ČR, 2000, str. 212

počtu kolektivních identit, do kterých se člověk může současně identifikovat, jako je stát, obec, v níž žije, jeho profese, různá politická sdružení apod. „Předpokládá se existence mnohonásobných, vícevrstevných identit, které se skládají z řady jednotlivých rozdílných identit. Ty mohou koexistovat, doplňovat jedna druhou, ale také být v konfliktu.“¹⁹ Za nejvýznamnější funkci, kterou kolektivní identita plní, se považuje funkce integrační, a to pocitem sounáležitosti členů komunity nebo duchem solidarity. Kolektivní identitu možno definovat jako pocit lidí, že buď patří do určitého společenství, nebo mají pocit jejich vzájemné stejnosti.²⁰ Jako podstatné měřítko pro konstituování identity regionu, obce, národa je vnímána stejnost a jinakost. Do kolektivní identity jsou zařazovány i pojmy identit jí podřazených a týkající se velkých skupin lidí jako jsou identita národní, globální, evropská.

- *Identitu osobní*, kdy je jedinec definován jako specifická lidská bytost. Osobní identita je primární a odvozuje ji od příslušnosti k rodině. „Interpretace hledání vlastní identity se štěpí dosti podobným způsobem jako názory na úpadek komunity, se kterými jsou často spojeny. Někteří chápou zaujetí rozvojem sebe sama jako důsledek faktu, že staré pospolitosti a řády se zhroutily a vytváří se narcistní a hédonické zaujetí sebe samým. Jiní dospívají k velice podobnému závěru, ale spojují tento konečný výsledek s formami sociální manipulace. Vyloučení většiny z oblasti, kde se skutečně vytváří politika a přijímají rozhodnutí, nutí obracet pozornost na sebe samého – to je důsledek bezmocnosti, kterou pociťuje většina lidí.“²¹ Otázkou osobní identity se Anthony Giddens zabývá i v souvislosti s pojmem globalizace a tradice. „Jak se tradice a obyčej v celosvětovém měřítku vytrácejí, mění se i sám základ naší identity – náš pocit vlastního já. V tradičních situacích se pocit vlastního já opírá z velké části o stabilitu sociálních pozic jednotlivců ve společenství. Kde zaniká tradice a prosazuje se volba životního stylu, není z tohoto procesu vyňata ani osobnost. Osobní identita se musí vytvářet a přetvářet aktivněji než dříve. To vysvětluje, proč se v západních zemích staly tak populární terapie všeho druhu. Když Freud začínal s moderní psychoanalýzou, myslel si, že zavádí vědecký způsob léčby neuróz. Ve

¹⁹ Šindelářová, J., 2002, *Otázky regionální identity*, Zemědělská ekonomika, 48, 2002, str. 264

²⁰ Šindelářová, J., 2002, *Otázky regionální identity*, Zemědělská ekonomika, 48, 2002, str. 263

²¹ Giddens A., *Důsledky modernity*, 2003, str. 111

skutečnosti však vymyslel metodu obnovování identity člověka v počátečních stadiích kultury zbavující se tradice.²²

Pojem identita lze podrobit i úvaze tážící se, jaká je podstata skupinové a etnické identity, jak je chápána z pohledu etologie, současných migračních a etnických skupin a národnostních menšin. Jedná se o identitu podmíněnou kulturním konstruktem, doplňovanou společně sdílenými kulturními hodnotami nalezenými v každodennostech či nově vytvořených. V principu se jedná o soubor vzájemně propojených a často spolu zdánlivě nesouvisejících kulturních jevů a postojů a sedimentů o kulturu opřených, některých latentně udržovaných nebo sloužících jako symboly. „V etologickém pojetí tedy identita není věcí individuální. Nezávisí na přání a psychologických dispozicích jedince, ale naopak je jedincem přijímána a osvojována z kultury, v průběhu akulturace, případně akulturace. Člověk pak neslouží pouze a právě k pochopení jedné dimenze sebe sama, ale také k uvědomění si a poznání vlastní příslušnosti k určité skupině či společenství. Je mu vodítkem pro poznání svých a těch druhých.“²³

Na území České republiky se můžeme setkat s různým směřováním identit imigračních, národnostních a etnických skupin a jejich následnou konfrontací v těchto okruzích:

- *Identita deklarovaná* – identita etnická, ve strukturách české společnosti mají členové etnických a národnostních skupin své místo. Nevychází jen z přímého přiznání národnosti, ale vědomého se přihlášení ke konkrétní skupině lidí se společnými etnickými kořeny, které může mít různé vymezení a na venek deklarované znaky podle kterých je možné členy vlastní skupiny rozpoznat, a to vnímáním některých rysů jazyka, habitu či jevů kultury. Tato vnější stylizace mnohdy směřuje ke zdůraznění nebo podtrhnutí vlastní identity, ale někdy i k postoji „splynout s davem“, nebo dokonce tendence maskování své výchozí etnické příslušnosti předstíráním, že přísluším k etniku jinému.
- *Identita žitá* – kdy je z dané etnické nebo národnostní skupiny vnitřní sebepojetí člověka konfrontováno s fungováním a normami české společnosti a opakovaně potvrzována vlastní jinakost, odlišnost a každodenní zkušenost.

V souhrnu lze tedy konstatovat, že se identita dělí na osobní a kolektivní, kdy ta osobní má prvotní hodnotu, neboť každý jedinec se od svého narození ztotožňuje především z těsné vazby k rodině. V postupném vývoji jedince dochází postupně k vazbám mnohem širším,

²² Giddens A., Unikající svět, Jak globalizace mění náš svět, 2000, str. 63

²³ Bittnerová D., Moravcová M. a kol., Kdo jsem a kam patřím? 2005, str. 9

kdy se rodina rozšiřuje o nejbližší přátele, spolužáky, spolupracovníky. Identita je tak obohacena o každodenní samozřejmosti a zkušenosti života, rozšiřující se znalosti a je tedy v neustálém, někdy dynamickém, pohybu s různou dobou trvání a v průběhu času se mění nebo je trvalá. Kolektivní identitu lze charakterizovat jako místo, které v konkrétní dané skupině jedinec zaujímá. Člověk je tvor společenský a potřebuje mít vědomí, že někam patří, s někým splývá. Proces sdílení většinou není pouze k jedné skupině, ale většinou se jedná o více skupin současně, kdy se od rodiny jedinec identifikuje s obcí (místem bydliště), profesním kolektivem, regionem, národem. Vždy se jedná o proces začlenění do konkrétního celku, o pocit vzájemné sounáležitosti s ostatními členy a jisté solidarity. Tyto skupiny mají odlišné struktury a velikost.

2.2. Globalizace, evropanství a identita

„Globalizace souvisí z tezí, že dnes žijeme v jednom světě. Ale jak přesně, jakými způsoby, a je tato představa skutečně odůvodněná? V debatách o globalizaci, s nimiž se za několik posledních let tzv. roztrhl pytel, zastávají různí myslitelé téměř naprosto protikladné názory. Někteří celou věc zpochybňují.“²⁴ Ty lze v této práci nazvat skeptiky. „Podle skeptiků nejsou všechny tyto řeči o globalizaci ničím jiným než právě řeči.“²⁵ Naopak zcela odlišné jsou názory jiných. Ty lze v této práci nazvat radikály. „Radikálové dokazují, že globalizace je nejenom velmi reálná, ale že její důsledky lze cítit všude.“²⁶ Je tedy možné říci, že způsob našeho života zásadně přetváří a ovlivňuje jak náš každodenní život, tak i události, které se dějí ve světovém měřítku.

„Globalizace může být tudíž definována jako zintenzivnění celosvětových sociálních vztahů, které spojují vzdálené lokality takovým způsobem, že místní události jsou formovány událostmi dějícími se mnoho mil daleko a naopak. Jde o dialektický proces, protože takové místní události se mohou vyvíjet zcela opačně než velmi vzdálené vztahy, které je formují. Místní transformace je součástí globalizace ve stejné míře jako rozšiřování sociálních styků napříč časem a prostorem.“²⁷ Anthony Giddens konstatuje, že míra časoprostorového rozpojení je v moderní éře mnohem vyšší než byla

²⁴ Giddens A., Unikající svět, Jak globalizace mění náš svět, 2000, str. 18

²⁵ Giddens A., Unikající svět, Jak globalizace mění náš svět, 2000, str. 19

²⁶ Giddens A., Unikající svět, Jak globalizace mění náš svět, 2000, str. 19

²⁷ Giddens A., Důsledky modernity, 2003, str. 62

v předcházejících obdobích a rovněž vztahy mezi vzdálenými a místními společenskými událostmi a formami se v tomto důsledku stávají „rozvolněnými“. Tímto procesem rozvolňování tedy mění globalizaci v míře, jak se propojují podoby vazeb mezi různými sociálními oblastmi a kontexty do sítí celého zemského povrchu.

„Globalizace tedy není jeden proces, ale složitý soubor procesů, které působí navzájem rozporně či protikladně. Většina lidí v globalizaci vidí „odstředivou“ sílu či vliv směřující pryč od lokálních komunit a národů ke globální aréně. Globalizace ale má i opačný účinek. Netáhne jenom směrem vzhůru, ale tlačí také dolů – vyvíjí nové tlaky na lokální autonomii.“²⁸ Nerozvíjí se stejnoměrně a rovněž její dopady nejsou rozhodně příznivé. Globalizace není kontrolována žádnou velkou korporací ani skupinou národů, ale je stále decentralizovanější a její důsledky jsou kdekoliv pociťovány stejně.

„Rozvoj globalizovaných sociálních vztahů pravděpodobně zmírňuje některé aspekty národního cítění, které souvisejí s rozvojem národních států (nebo některých států). Může však také přímo podněcovat více lokalizované zintenzivnění národnostních citů. V podmínkách zrychlující se globalizace se národní stát stává „příliš malý pro velké životní problémy a příliš velký pro malé životní problémy“. Současně s plíživým a konfliktním rozvolňováním sociálních vztahů dochází v tomto rámci, jak pozorujeme, k zesilování tlaků směrem k lokální autonomii a regionální kulturní identitě.“²⁹ A tak v různých částech světa je globalizace důvodem k ožívání lokální a kulturní identity, ale někdy i k rašení lokálního nacionalismu.

Možno říci, že jsme první generace žijící v této kosmopolitní globální společnosti a zatím jen velmi matně vidíme její obrysy, a která otřásá náš způsob života bez ohledu na okolnosti, kde se právě nacházíme.

„Globalizace totiž není pouhým průvodním, bezvýznamným jevem našeho života. Je posunem v našich životních poměrech jako takových. Je to způsob, jakým dnes žijeme.“³⁰

Na konci 20. století a počátkem 21. století je předmětem zájmu v rámci Evropy diskuze o evropské identitě. „Sociální vědy i politici vztah těchto pojmů stále upřesňují, stanoviska v jednotlivých zemích jsou výsledkem politického diskursu. Otázka identit je využívána jak euroskeptiky, tak k podpoře evropské integrace, ale také nacionalisty. Existuje řada oficiálních dokumentů EU, v nichž je prohlašován respekt k národním, regionálním i

²⁸ Giddens A., Unikající svět, Jak globalizace mění náš svět, 2000, str. 24

²⁹ Giddens A., Důsledky modernity, 2003, str. 63

³⁰ Giddens A., Unikající svět, Jak globalizace mění náš svět, 2000, str. 31

lokálními identitami členských zemí.³¹ O Evropské identitě jsou organizovány v Radě Evropy řady kulatých stolů a v roce 2001 vzniká deklarace „Hledání prvků evropské politické identity“.

„Kritéria evropské identity, která hrají rozhodující roli (např. i při posuzování vstupu nových členských států):

- Geografická kritéria jsou výchozí, ale v některých případech je poněkud sporná (např. odpověď, zda jsou Evropany obyvatelé některých ostrovů v Atlantském oceánu nebo ve Středomoří apod.),
- Jazyková kritéria vytváření evropské identity spíše komplikují různorodostí jazyků (43 používaných v Evropě). Případná jazyková hegemonie některého jazyka (angličtiny) by se mohla stát problémem, nicméně zatím jen problémem i alternativní řešení se zlepšováním obecné znalosti různých jazyků,
- Historická kritéria – mohou navázat na společnou minulost a provázanost dějin evropského prostoru a mohou tak poskytnout širší kontext pro vnímání událostí než pouze jednotlivé národní historie,
- Kulturní kritéria jsou rovněž významná pro formování evropské identity: jednotlivé kultury s různými kořeny se prolínala a ovlivňovaly (i s přispěním vlivu křesťanského náboženství),
- Ekonomická a sociální kritéria jsou považována za velmi významná pro konstruování evropské identity: vzory ekonomického rozvoje a sociálního života byly podobné, Evropa vytvořila výměny zboží, práce i know - how. Simultánní sociální krize a aktivity vedly k formování sociálních seskupení, která je možno definovat na evropské úrovni.³²

„Tato kritéria jsou obecnými pojmy, reflektujícími současnou i historickou různost života lidí v Evropě, ale také jeho shodné znaky. Větší rozdílnost a zvláštnosti musíme konstatovat, pokud se budeme zabývat národními, lokálními a regionálními identitami.“³³

V řadách odborné veřejnosti se v současné době objevují skeptické názory zpochybňující význam a smysl pěstovat národní a regionální identitu v době, kdy se Evropa sjednocuje a svět globalizuje.

³¹ Šindelářová J., článku *Otázky regionální identity*, Zemědělská ekonomika, 48, 2002, str. 265

³² Lesaar H. R., 2001, cit. v článku *Otázky regionální identity*, Zemědělská ekonomika, 48, 2002, str. 265

³³ Šindelářová J., *Otázky regionální identity*, Zemědělská ekonomika, 48, 2002, str. 265

V 21. století je pojem identity jistě ovlivněn souvislostmi s celosvětovou globalizací a rovněž rozvojem moderních technologií, kdy se prostor styku v čase a rychlosti zásadně projevuje v každodenním životě. Otázka evropské identity se nově utváří ve spojitosti s celkovou evropskou integrací, kdy jsou v dokumentech EU respektovány odlišné identity členských zemí a také jsou nastavena kritéria evropské identity pro posuzování přístupu nových členů.

2.3. Národní identita a národ

V současných sociálních vědách patří mezi nejvýznamnější téma výzkumu národní identita, a to jak v otázce obsahu teoretického, tak i empirického měření.

„Národní identita je založena nejčastěji geograficky – zejména jde-li o tzv. národní státy. Spočívá v jednotném území, kde lidé mluví společnou řečí, mají společné hospodářské a sociální instituce, vládu, obvykle společnou víru, společný historický původ, relativně shodnou hodnotovou orientaci, předmětem pýchy či studu jsou určité charakterové rysy či události ve společných dějinách. Národní identita pramení původně v negativním sebeomezování vůči cizím národům, ať už ve smyslu pouhého konstatování odlišnosti, nebo ve společném nepřátelství vůči nim. Je to vůle ke kontinuitě generací a přenosu tradic, reflexe spolubytí s jinými národy, způsob hledání vlastního charakteru.“³⁴

„Národní identita je specifickým typem identity, která se vztahuje k velké sociální skupině – národu. Tato skupina, jejíž objektivní existenci dokládá každodenní zkušenost, je ovšem výsledkem dlouhého historického vývoje a je tedy logické, že také národní má svoji historickou dimenzi, kterou vstupuje, respektive přežívá do současnosti – a to jednak v podobě objektivních institucí, předmětů, termínů, jednak v podobě jakési „kolektivní paměti“, do jejichž kontextu bývá řazena také „tradice“.“³⁵ Národní identitu je tedy možno chápat jako značně proměnnou a závislou na minulosti, která je spojována s historickými událostmi, mentalitou, jazykem, osobnostmi, jako jeden z projevů ústupu od identity sociální ke skupinové identitě, která je podstatně snáz srozumitelná na základě viditelných a objektivně zjištěných vnějších znaků jako jsou např. tradice, zvyky a jazyk.

³⁴ Nedomová A., Kostecký T., 1996, Národní identita, str. 8

³⁵ Hroch M., Národní tradice a identita, In: Sborník analytických studií pro Strategický program sociálního a ekonomického rozvoje ČR, 2000, str. 212

„Národní identita je v současném světě, v němž je národní stát základní kulturní i politickou jednotkou, v níž se odehrává život lidí, jednou z nejdůležitějších skupinových identit. Národní identita definuje, kým jsme – kulturně i politicky. Je vždy konstruována ve vztahu k těm, které vnímáme jako ty druhé – ke kulturám a politickým entitám, k nimž nepatříme.“³⁶

V současných společnostech je národní identita jednou z nejvýznamnějších kolektivních identit. Definuje, kým jsme. V moderní společnosti má tři roviny:

- Individuální – sociálně psychologickou – díky ní se lidé cítí být vzájemně svázáni, a to z různých důvodů – „hovoří stejným jazykem, žijí nebo mají vztah k určitému teritoriu, mají společnou historii, stejně interpretují chvíle, kdy národ, ke kterému se řadí, selhal či naopak uspěl, udržuje stejné zvyky“³⁷
- Politicko – systémovou rovinu, kde je národ tzv. *societas civilis*. „Jako občanská společnost je chápán národ, který je soustředěn ve státě. Národní identita je síla, která udržuje národní stát v celku. Moderní stát je souborem institucí umožňující vládnutí na určitém ohraničeném území.“³⁸
- Ideologické – národ a národní identita je spjat s nacionalismem. „V moderním státě se nacionalismem myslí národní ideologie, jejímž obsahem je idea zvláštního historického poslání národa, ospravedlnění jeho vzniku, teritoriálního zakotvení a kulturní jedinečnosti.“³⁹

Podle M. Hallera lze rozlišit tyto prvky národní identity:

1. „Obraz národa a vědomí určitých charakteristik národa – co se týče obrazu národa a vědomí jeho charakteristik existují dva modely:
 - Etnický či kulturní národ (*ethos*), kdy jsou za příslušníky národa považováni ti, co žijí po generace na určitém území a sdílejí určité zvyky a kulturu od dětství (jazyk, náboženství)
 - Státní národ (*démos*), kdy příslušnost k národu je primárně založena na politických kritériích, zejména na občanství a respektu k politickým institucím daného státu

³⁶ Vlachová K., Řeháková B., Sociologická studie, Česká národní identita po zániku Československa a před vstupem do Evropské unie, 2004, str. 11

³⁷ Vlachová K., Řeháková B., Národ, národní identita a národní hrdost v Evropě, 2004, str. 490

³⁸ Vlachová K., Řeháková B., Národ, národní identita a národní hrdost v Evropě, 2004, str. 490

³⁹ Vlachová K., Řeháková B., Národ, národní identita a národní hrdost v Evropě, 2004, str. 490-491

2. Vazba k národnímu státu v kontextu ostatních geografických a vládních entit. Lidé se cítí být vázání ke svému sousedství, sídlu (vesnici, městu), kraji, zemi (státu), kontinentu atd.
3. Národní hrdost a stud – city, které jedinec cítí ke svému národu. Jsou výsledkem úspěchů a neúspěchů národa.
4. Pocit věrnosti a lásky k národu – patriotismus a nacionalismus. Zatímco patriotismem se myslí pocit věrnosti a lásky k národu, nacionalismem je míněn pocit věrnosti a lásky k národu spolu s vymezením se k národům jiným.
5. Připravenost jednat ve prospěch národa – zejména bojovat za svou zemi. Existují národy, které jsou připraveny jednat za svou zemi více než jiné, a příčiny této ochoty a neochoty jsou spatřovány v historii.⁴⁰

„Pro identifikaci národa se pak alespoň v evropských zemích stal klíčovým jazyk. Předpokladem světa rozděleného do národních států je soulad územních, jazykově – kulturních a politických hranic. Tato nová forma politické organizace chápe lidstvo jako „rodinu národů“, z nichž každý má mít podle principu národního sebeurčení právo na vlastní území a stát. Podle této se národ a stát vzájemně předpokládají „jeden je předurčen pro druhý, jeden bez druhého je neúplný a představuje tragédii“.⁴¹ „V moderní době se postupně prosadila myšlenka, že povrch planety má být rozdělen mezi národy. Podobně jako jsou od sebe oddělena národní území – překrývání hranic není dovoleno, má být oddělena příslušnost k jednomu národu od příslušnosti k národu druhému, také je zde překrývání zakázáno. Každý jednotlivec má patřit buďto k jedné, anebo k jiné národní skupině – tertium non datur.“⁴² „Moderní vykořeňování lidí ze soběstačných komunit bylo doprovázeno projektem jejich zakořeňování do identity národa a území jeho státu. Od 70. let minulého století však vstoupila modernizace do období globalizace, v níž je propojování lidí na úrovni národů postupně přebíjeno jejich propojováním na úrovni nadnárodních regionů a planety. V této své druhé fázi tak modernizace začíná podemílat národní stát, který předtím sama přivedla na svět.“⁴³

Jaká je česká identita? Představy o českosti a představy o Čechách jsou totiž výrazně spojeny s pojmem „vlast“ a tou je rozuměno především vnitrozemí českých zemí. Je to území, které

⁴⁰ Vlachová K., Řeháková B., *Národ, národní identita a národní hrdost v Evropě*, 2004, str. 491 - 492

⁴¹ Barša P., Strmiska M., *Národní stát a etnický konflikt*, 1999, str. 11

⁴² Barša P., Strmiska M., *Národní stát a etnický konflikt*, 1999, str. 12

⁴³ Barša P., Strmiska M., *Národní stát a etnický konflikt*, 1999, str. 13

bylo českým „odjakživa“, územím kterému čeští umělci a badatelé (historici, archeologové, etnografové, jazykovědci aj.) věnovali především pozornost. Je to tedy představa územního vlastenectví. Okrajové oblasti českých zemí – to, co dnes obvykle paušálně a nepřesně označujeme Sudety, bylo a je jiným územím. Je to území, které Češi dostali „nazpět“ z rukou cizinců. Představa územního vlastenectví je také výrazně kombinována s představou o významu národního jazyka.⁴⁴ „Pro Čechy je národní identita kvalitativně odlišná od identit, které jednotlivec přijímá na základě dosažených statusů. Je nadřazena většině dalších statusů a určuje přiměřené uspořádání statusů nebo společenských rolí, které jednotlivec s danou identitou může přijmout. Když lidé hovoří o tom, co znamená být Čechem, zmiňují tři kritéria: narodit se v Čechách, mít češtinu za mateřský jazyk a mít české rodiče.“⁴⁵ Národ v českém pojetí je komunitou přirozeně konstituovanou. „Patřit k českému národu je přirozeně dáno stejně jako pohlaví nebo fyzické charakteristiky – něco, co volným rozhodnutím nemůže člověk změnit.“ Příslušnost k národu není výsledkem vědomého rozhodnutí jednotlivce, nýbrž je dána narozením. „Kulturní konstrukce národa jako přirozeně konstituované entity je potvrzována skutečností, že člověk se cítí být Čechem. Je to určitý druh sounáležitosti. Zatímco národ není něco, co lidé mohou vybudovat, je naproti tomu stát umělou lidskou konstrukcí.“⁴⁶ Jednotlivé národy mají svoji historicky a geograficky danou národní identitu – většinou se jedná o územní seskupení lidí se společnou vládou, vírou, řečí, a kteří mají společný historický původ či společné dějinné události, které přežívají staletími až do současnosti. Jedná se asi o nejvýznamnější kolektivní identitu. Jejím prvky je nacionalismus, patriotismus, pocit studu či hrdosti k vlastnímu národu, připravenost svoji zemi bránit. Příslušníkem určitého národa se jedinec stává dnem narození, pocit národního sebevědomí je formován sounáležitostí k národu.

2.4. Regionální a lokální identita

„Regionální identita je jedním z aspektů lidské identity, která je komplexní, pluralitní povahy. Identita člověka, stručně řešeno, spočívá v tom, s kým, nebo s čím se člověk

⁴⁴ Kandert J., Národní tradice a identita, In: Sborník analytických studií pro Strategický program sociálního a ekonomického rozvoje ČR, 2000, str. 227

⁴⁵ Holý L., Malý český člověk a skvělý český národ, 2001, str. 63

⁴⁶ Holý L., Malý český člověk a skvělý český národ, 2001, str. 163

ztotožňuje (co přijímá a bere za své) a vůči komu, čemu se vymezuje jako vůči jinému, cizímu a vnějšímu.⁴⁷ „Regionální identitě lze rozumět jako jedné z dimenzí identity člověka, která spoluurčuje strukturu osobnosti. Mluvíme-li o sobě, často hovoříme o místu, kde jsme se narodili, prožili dětství, zažili nejrůznější dobrodružství. Mluvíme o místu, kde pracujeme, bydlíme a vychováváme své potomky.“⁴⁸ Regionální identita, jako skupinová (kolektivní) identita, je v dnešní době výsledkem identifikačního procesu jedince s různými skupinami, kdy jejich kombinace má většinou určitou hierarchii a podléhá neustálým proměnám v souvislosti s vývojem poměrů ve společnosti v různých oblastech – kulturních, politických, sociálních apod.

„Regionální identita je ale také jakýsi sociálně určující a diferencující znak – rozlišuje lidi podle toho, zda „někam patří“, protože chtějí, nebo naopak lhostejně „kde jsou“, a že „nikam nepatří“.“⁴⁹ „Regionální identita se vztahuje k různě vymezeným územím, které nechápeme pouze jako „přírodní prostředí“. Nejedná se, tudíž pouze o postojovou záležitost bezprostředního hodnocení líbí-nelíbí, ale uvažujeme i o prostoru „sociálních obsahů“ mezilidských vztahů, zážitků a vzpomínek. Regionální identitu uvažujeme i v souvislosti se socio-kulturním systémem místa a s lidmi, kteří v tomto prostoru žijí. Lidské společenství vytváří obraz tohoto prostoru, stejně jako prostředí ovlivňuje způsob života, zvyky, tradice a kultura obecně.“⁵⁰ Otázkou je, zda jsou lidé, kteří žijí v určitém regionu, něčím specifictí, zda se něčím odlišují od lidí z jiných regionů nebo jiných lidí, zda mají odlišné vlastnosti.

„Lokální a regionální identity můžeme chápat jako teritoriálně, politicky, kulturně, ekonomicky, administrativně, historicky atd. vymezené identity. Jejich důležitou charakteristikou je svázání s určitým prostorem. Stejně jako jsou druhy identity sociálním konstruktem, je i region konstruktem.“⁵¹ Neboť nevhodně administrativně zvolený či stanovený region svojí spádovostí, a který je vymezen mimo geografické, historické, kulturní, ekonomické a sociální tradice přinese problémy samotnou existenci i hledáním identity obyvatel v tomto regionu a rovněž ztotožňováním se s tímto regionem.

⁴⁷ Zich K., *Regionální identita obyvatel českého západního pohraničí*, In: Otisky historie v regionálních identitách obyvatel pohraničí, 2007, str. 49

⁴⁸ Roubal, O., *Když se řekne identita ... regionální identita (III. část)*, cit. 12. 4. 2012, Socioweb

⁴⁹ Zich K., *Regionální identita obyvatel českého západního pohraničí*, In: Otisky historie v regionálních identitách obyvatel pohraničí, 2007, str. 50

⁵⁰ Roubal, O., *Když se řekne identita ... regionální identita (III. část)*, cit. 12. 4. 2012, Socioweb

⁵¹ Berger P. I., Luckmann T., *Sociální konstrukce reality*, 1999, str. 170 - 177

Respektováním sociálního vědomí lidí v regionu můžeme přispět k jeho efektivnějšímu fungování a k posílení formování regionální identity.⁵²

„Regionální (územní, prostorovou) identitu pozorujeme na různých úrovních. Předně je to vztah k místu (a lidem), kde žijeme, kde prožíváme každodennost, kam chodíme spát. Vztah k blízkému okolí můžeme označit jako lokální identitu. Již víme, že identifikace k místu je podmíněna více faktory. Jedná se jak o postojovou záležitost, tak i složitější socio-kulturní vazby a mezilidské obsahy vztahů. Společenství lidí, jejich kultura, historie, jazyk, mentalita a odpovídající způsob života jsou společně s podobou krajiny základními předpoklady vytvoření určitého vztahu. Lokální identita je bezprostředně prožívána ve své každodennosti. Je na dosah našim smyslům a vnímáme ji velmi intimně.“⁵³

„Identita lokální či regionální má své charakteristické rysy. Je vyjadřována silou vztahu k obci či regionu a projevuje se ochotou podílet se na jeho rozvoji. Tento vztah se váže nejvýrazněji k určitému místu, obci či menšímu území. Pro vymezení tohoto pojmu jsou důležité faktory jako místní tradice a zvyky, vztah k obci či místu a míra patriotismu. Tyto vztahy mohou být vyjádřeny mírou zapojení do dění v obci, aktivitou, podílením se na fungování místní samosprávy či podporou rozvoje obce. Toto ovlivňuje možnosti dalšího rozvoje obcí a regionů.“⁵⁴

Podle obsahu a síly vazby člověka s místem lze rozlišit tyto typy regionální identity:

- Základní identita (neuvědomované ztotožnění) je dáno prostým zvykem na místo bydliště, je to ustálený vztah, avšak nedostatečně zdůvodněný, nekvalifikovaný, Takto regionálně identifikovaný člověk dobře zná místo, kde žije a jeho širší okolí. Má však malé znalosti o historii území a také poměrně malou topografickou znalost. Tento typ se koncentruje hlavně na místo bydliště a rozsah okolního území je většinou dán „žitým prostorem“.
- Vědomé ztotožnění – taková úroveň vztahu k místu, který je vedle ocenění kvality místa a dalších záležitostí základní identity dán dobrou znalostí místa, lokality i širšího regionu i znalostí jeho historie, pamětihodností apod.
- Aktivní identita (lokální patrioti) – lidé, kteří pociťují silnou vazbu k regionu, včetně zodpovědnosti za jeho stav kulturní, ekologický, sociální i ekonomický.

⁵² Hubík S. In: Šindelářová J., *Otázky regionální identity*, Zemědělská ekonomika, 48, 2002, str. 266

⁵³ Roubal, O., *Když se řekne identita ... regionální identita (III. část)*, cit. 12. 4. 2012, Socioweb

⁵⁴ Maříková P., *Lokální identita*, In: Český venkov 2003, Situace před vstupem do EU, str. 191

Vyznačují se aktivitou ve veřejném a občanském životě, jsou nositeli a organizátory místních veřejných aktivit, podnikatelské činnosti, často i příhraniční spolupráce. Jsou udržovatelé zvyků a místních kulturních zvláštností, působí většinou v různých organizacích, místní správě, euroregionech apod.⁵⁵

„Loajalita k místu – k městu, regionu či zemi – dříve přirozeněji odpovídala vlastnímu hospodářskému zájmu. Jednotliví občané podporovali vzdělávání, silnice a další zlepšování obce, i když jakožto jednotlivci krátkodobě využili jen zlomku toho, co zaplatili. Očekávali totiž, že takovéto oběti budou nakonec bohatě odměněny. Výsledné sítě vzájemné hospodářské závislosti podporovaly občanské návyky.“⁵⁶ V textu materiálu Národní a kulturní identita. Vize rozvoje ČR do roku 2015, zpracovaném v roce 2001 je mimo jiné navrženo – „spontánní budování zdola například podporou komunálních i regionálních aktivit, pěstování lidových i celonárodních tradic nebo vytváření jedinečnosti města (kraje) v rámci národního a státního celku“.⁵⁷

Zvláštním případem prostorové (regionální) identity je domov. Domov je pojmenování významu, který pro nás má určité místo.“ Většinou jde o prostor, který jsme interiorizovali prostřednictvím intenzivních sociálních zážitků. Toto „zvnitřnění“ je součástí biografické identity člověka. Pro většinu lidí je domov spojen s místem narození, prožitého dětství, matkou, otcem, rodinou, kamarády, místy společných her a prvních intenzivních prožitků.“⁵⁸ Většina encyklopedií heslo domov neobsahuje, výjimkou je encyklopedie Universum, která uvádí definici domova jako „obydlí, ve kterém člověk žije, které je naplněno důvěrně známými předměty a lidmi, k němuž má člověk osobní citový vztah, který poskytuje pocit zázemí, bezpečí, jistoty“.⁵⁹

„Regionální identitu je možné zkoumat také na otázce mezigeneračního přesunu hodnot obce a regionu v rámci rodin ať už v rovině ideální (přání) nebo reálné ztělesněné uskutečněnou mobilitou: srovnání nejstarší generace, plně ztotožněné s obcí, se střední generací uvažující o změně, ale zakotvené v obci a s nejmladší generací, která obec svého

⁵⁵ Zich K., *Regionální identita obyvatel českého západního pohraničí*, In: Otisky historie v regionálních identitách obyvatel pohraničí, 2007, str. 58-59

⁵⁶ Reich R. B., *Dílo národů. Příprava na kapitalismus 21. století*, 1995, str. 355-356

⁵⁷ Národní kultura a identita. Vize rozvoje ČR do roku 2015, 2001, <http://vize-cr.fsv.cuni.cz/vize/A197.html>

⁵⁸ Zich K., *Regionální identita obyvatel českého západního pohraničí*, In: Otisky historie v regionálních identitách obyvatel pohraničí, 2007, str. 53

⁵⁹ Universum, *Všeobecná encyklopedie*, 2000, str. 439

dětství považuje za přechodný prostor a orientuje se jinam. Srovnání tohoto schématu s realitou souvisí také se zkoumáním postojů k tradicím.⁶⁰

Lokální identita tedy vyznačuje vztah k blízkému okolí, jde o mezilidské vztahy, kulturní vazby a postoje k nim v každodenním prožívání.

Regionální identita je o vztahu k lidem, místu, kde žijeme s jeho místními zvyky a tradicemi, kdy se tento vztah promítá v zapojení jedinců do aktivit a dění v obci, podpory rozvoje obce, případně zapojení do místní samosprávy.

Zvláštní druh identity regionu je domov, který je většinou spojen s místem narození, rodinou, kamarády, prožitky v dětství a v období dospívání, s pocitem bezpečí.

2.5. Tradice

„Do termínu tradice jsou vkládány značně rozporné a rozdílné představy a podtexty. Někdy se s tradicí spojuje především konservativní lpění na tom, co přežívá z minulosti, tradice je argumentem proti změně a proti pokroku. Jindy se zdůrazňuje tradice jako cosi pozitivního, ony složky národní minulosti, které lze považovat za vzor, za povzbuzení, události a osobnosti, na které mohou být příslušníci národa hrdí. Adjektivem lidová, konservativní či pokroková se pak tradici mohou dávat i jisté konotace politické.“⁶¹

„Tradice se na rozdíl od náboženství netýká žádného zvláštního souhrnu věr a praktik, ale způsobu, jak jsou tyto víry a praktiky uspořádány zvláště ve vztahu k času. Tradice odráží určitou podobu strukturace času (která má rovněž přímý vliv na jednání v prostoru).“⁶²

„Tradice může být a samozřejmě je utvářena poukázáním na několik vybraných historických událostí, které jsou z toku běžných historických dějů vyčleněny za důležité, protože fungují jako standardizované důkazy existence tradice. Jsou vybírány a zvýznamňovány prizmatem přijatých současných dějin. Tradice musí být v současnosti neustále znovuvytvořeny.“⁶³

„Tradice je rutina. Je to ale vnitřně smysluplná rutina, nikoliv jenom prázdný a samoúčelný zvyk. Význam rutinních činností pramení ze všeobecného respektu, či dokonce úcty

⁶⁰ Šindelářová J., *Otázky regionální identity*, Zemědělská ekonomika, 48, 2002, str. 267

⁶¹ Hroch M., Národní tradice a identita, In: Sborník analytických studií pro Strategický program sociálního a ekonomického rozvoje ČR, 2000, str. 213

⁶² Giddens A., *Důsledky modernity*, 2003, str. 95

⁶³ Holý L., *Malý český člověk a skvělý český národ*, 2001, str. 86

k tradici a ze spojení tradice s rituálem. Rituál má často charakter nátlaku, ale přináší hluboké uspokojení, neboť daný soubor praktik naplňuje posvátným rozměrem. Obecně tradice přispívá základním způsobem k ontologickému bezpečí tou měrou, jak udržuje důvěru v kontinuitu minulosti, současnosti a budoucnosti a spojuje tuto důvěru s rutinizovanými sociálními praktikami.⁶⁴

Může se tradicí stát cokoliv? Odpověď na tuto otázku nalezneme v popisu její struktury a formy a jakými specifickými zájmy se prosazuje a vyjadřuje. Zda se jisté postoje nebo vlastnosti stanou „našimi tradicemi“ určuje současnost nebo budoucnost. „Tradice se tudíž na jedné straně připomíná, aby legitimovala nebo nahradila současný status quo, a na druhé straně mobilizovala lidi, aby následovali určitý ideální budoucí stav. Přítomnosti tak dáváme smysl a budoucnost si představujeme v kategorii minulosti. Tradice, konceptualizovaná jako důkaz minulosti, je současně vnímána jako dějinná síla spojující minulost se současností nebo ukazující směr budoucí cesty.“⁶⁵

Národní tradice jsou nedílnou součástí české národní identity a zahrnují v sobě představy o mučednictví nebo velkém národním utrpení, ale také o slavných a velkých okamžicích dějin národa českého. „Představy, které Češi o sobě mají jako o národu, jsou vyjádřeny v tom, co považují za své národní tradice – jedná se o tradici kulturnosti a vzdělanosti a tradici demokracie.“ „Právě existence těchto tradic umožňuje chápat národ jako celek převyšující jednotlivce, kteří jej tvoří, a že je to právě nacionalismus, jenž činí historii nepostradatelnou a zároveň generuje myšlení v historických pojmech. Nacionalismus je diskursivní dohoda, že historie je důležitá nezávisle na tom, zda se všichni shodují, co historie je a co vyjadřuje.“⁶⁶ „Tyto tradice jsou vázány na konkrétní místa, na konkrétní osoby a také na konkrétní předměty. Je důležité si uvědomit, že národní tradice – tedy „paměť“ nacionalistů je souborem historických vyprávění, jejichž společným a základním znakem je, že se jim věří a nijak se o nich nediskutuje. Příběhy pochopitelně jsou chápány jako pravdivé a často i jako podložené vědeckými poznatky (tj. výzkumy archeologů, historiků, jazykovědců, literárních historiků atp.).“⁶⁷

⁶⁴ Giddens A., Důsledky modernity, 2003, str. 96

⁶⁵ Holý L., Malý český člověk a skvělý český národ, 2001, str. 124

⁶⁶ Holý L., Malý český člověk a skvělý český národ, 2001, str. 19

⁶⁷ Kandert J., Národní tradice a identita, In: Sborník analytických studií pro Strategický program sociálního a ekonomického rozvoje ČR, str. 229

„Paradoxně lze říci, že tím, že si jako generace své zázemí přisvojujeme cestou tradice, zároveň si uzavíráme možnost toto zázemí si plně osvojit. Ale nelze jinak, protože národ bez tradice ztrácí smysl existence.“⁶⁸

Pod tímto pojmem se může každému vybavit něco zcela odlišného, buď spojeného s příjemnými prožitky s blízkými přáteli či rodinnou nebo to jsou zážitky nepříjemné spojené s až rituálními zvyky. Tradice může být obecně jako předávání určitých hodnot, obyčejů, mravů a poznání mezi jednotlivými generacemi, které se neustále vyvíjejí, inovují a některé zanikají. Tradice mohou být náboženské (spojené s předáváním a výkladem víry), nebo lidové (jedná se o projevy různých národních a etnických skupin v regionech). Nejvyšší hodnotou tradice je kulturní dědictví národa.

2.6. Pohraničí

„Pohraničí lze charakterizovat jako periferní území a s nižší frekvencí kontaktů s centrem země, státu. Ve vztahu k sousednímu zahraničí frekvence kontaktů závisí na utváření vzájemného mezistátního poměru (v době míru a mezistátní spolupráce kontakty pohraniční oblasti se sousední zemí, především s jejím pohraničím, jsou značně vysoké).“⁶⁹ Pohraniční území je většinou hornaté, protože státní hranice je často vedena horskými hřebeny, někdy je tvořena řekou. Jde o prostor spolupráce, místo konfliktů při hranici dvou či více státních celků. Často se jedná o znevýhodněné území jak ekonomicky, tak i geograficky.

Zvláštnost českého pohraničí je možné charakterizovat takto: Ve zcela obecné poloze charakterizuje pohraničí „periferní poloha ve vztahu k centru, specifické, přírodní a klimatické podmínky, ale také sociokulturní diskontinuita způsobená směnou obyvatelstva, jež byla důsledkem odsunu německy mluvícího obyvatelstva pohraničí po 2. světové válce. Rozsáhlé přesuny obyvatelstva spojené se znovuosídlením pohraničních oblastí vedly ke značné deformaci migračních procesů, což mělo nepříznivý dopad jednak do struktury a hustoty osídlení pohraničních oblastí, jednak tvořilo méně příznivou sociální a vzdělanostní strukturu.“⁷⁰ „České pohraničí, jako území s německou majoritou, mělo během staletí proměnlivý ráz co do svého rozsahu. Ke stabilizaci plochy tohoto pohraničí

⁶⁸ Pešková J., Role vědomí v dějinách a jiné eseje, 1998, str. 32

⁶⁹ Zich F., Houžvička V., Jeřábek M., Kastner Q., Kdo žije v pohraničí, 1996, str. 26

⁷⁰ Houžvička V., Sudetoněmecká otázka v názorech a postojích obyvatel českého pohraničí, 1996, str. 6

došlo až koncem 18. stol., příp. v první polovině století devatenáctého. Od té doby docházelo již jen k pozvolnému růstu „pohraničního“ (jazykově a kulturou německého) území – ovšem s výjimkou podzimu r. 1938, kdy do pohraničí (tzv. Sudet) nacistický režim násilně zahrnul i etnicky a kulturou úplně české regiony, jako např. okolí Mostu a Duchcova, Domažlicko, Českosudsko nebo jižní, jihovýchodní a východní zázemí Opavy atd. „⁷¹

Toto území českého pohraničí bylo v letech 1938-1945 součástí Velkoněmecké říše tzv. Sudetské župy a zpět do České republiky bylo vráceno až v roce 1945.

„Proces výměny obyvatelstva českého pohraničí v letech 1945-1947 se neobešel bez dramatických událostí, včetně násilností a jiných excesů. Obsazování pohraničí probíhalo, hlavně v prvních poválečných měsících a letech velmi živelně a nerovnoměrně. Přistěhovalci z vnitrozemí přicházeli s různými úmysly – někteří s cílem najít nový domov a natrvalo se tam usadit, jiní přišli pouze dočasně, aby získali majetek a poté se zase vrátili zpět do vnitrozemí.“ Nově přišlé obyvatelstvo, které nadále v pohraničí zůstalo, se spolu se starousedlíky zformovalo v novou, a to převážně českou občanskou společnost. „Dělo se tak však dosti obtížné, neboť většinou chyběly tradice a obyvatelstvo bylo sociálně a kulturně heterogenní.“⁷² Neboť místní kulturní tradice pro ně byly nevýznamné, neznali je a byly pro ně spojené s pocitem němectví.

„Nedostatečné občanské kontakty a jejich značná formálnost negativně ovlivnily formování pocitu občanské a často i sousedské sounáležitosti nového obyvatelstva v pohraničí. Přesto se i v těchto podmínkách postupně utvářelo vědomí pocitu domova a regionální příslušnosti.“⁷³

„Postoje, které zaujímají obyvatelé pohraničí podle národnostních a etnických skupin vůči sobě nejsou prosty určité míry napětí. Existují napětí (předsudky, neoprávněné očekávání, výčitky a podobně), by nemělo přehlušit žádoucí pozorní trendy dominance občanských principů nad principy plynoucí z přeceňování národnostní a etnické identity.“⁷⁴ „Také národnostní menšiny a etnické skupiny, které kontinuálně žily na území českých zemí, vnímali české obyvatelstvo prostřednictvím regionálních a lokálních kontaktů. Nejen

⁷¹ Kastner Q., Osidlování pohraničí od května 1945, 1996, str. 11

⁷² Zich F., Houžvička V., Jeřábek M., Kastner Q., Kdo žije v pohraničí, 1996, str. 32

⁷³ Kastner Q., Osidlování pohraničí od května 1945, 1996, str. 21

⁷⁴ Zich F., Houžvička V., Jeřábek M., Kastner Q., Kdo žije v pohraničí, 1996, str. 117

Němci v pohraničních oblastech, ale také Poláci na Ostravsku a Těšínsku zůstávali v pohledu české veřejnosti svým významem ohraničení regionálně a místně.⁷⁵

„Obnova úlohy občanské společnosti a vytváření příhraničního společenství na principech občanské rovnosti, je nadějí pro bezkonfliktní soužití všech národností a etnických skupin žijících v tomto prostoru.“⁷⁶ Až kontaktem s příslušníky kulturně odlišných si začneme uvědomovat své postavení kulturně-společenské, ale i sebe sama. Jedna z forem spolupráce je dodnes představována partnerskými městy.

3 Metodologická část

3.1. Tvorba dotazníku a sběr dat

Pro sběr dat byl využit standardizovaný dotazník vytvořený autorkou diplomové práce, obsahující 26 otázek různých typů – uzavřených a polootevřených, otevřenou otázkou je pouze otázka na věk respondenta a na dobu, po kterou žije v Králíkách. Formáty kategorií odpovědí jsou proměnné nominální (nečíselné oddělené kategorie např. muž, žena) a proměnné ordinální (kategorie pořadové určitých hodnot, např. lepší – horší – nevím). V hodnotících otázkách jsou pro zjišťování postojů využity jednoduché škály s lichým počtem stupňů. Autorce bylo známo, že dotazníková technika má své výhody (úsporu času, respondent může dotazník vyplňovat tehdy, kdy se mu to hodí, formulace otázek je standardizovaná, respondent má větší pocit anonymity) i nevýhody (možné zkreslení vzorku, některé otázky mohou zůstat, byť neúmyslně, nevyplněny, možná nízká návratnost dotazníků, není možné respondenta opravit v případě, že otázce neporozumí).

Dotazník směřuje ke zjištění spokojenosti života ve městě Králíkách, k zájmu o dění ve městě a tím spojené i zapojení do tohoto dění, v čem je největší sounáležitost a co respondenty nejvíce poutá k místu bydliště, jaké je ztotožnění se sledovaným městem a tedy, jaká je míra lokální identity.

⁷⁵ Bittnerová D., Moravcová M. a kol., Kdo jsem a kam patřím? 2005, str. 5

⁷⁶ Zich F., Houžvička V., Jeřábek M., Kastner Q., Kdo žije v pohraničí, 1996, str. 117

Dotazníky byly ve snaze větší podpory v jejich návratnosti částečně distribuovány a vybírány osobně autorkou, z části na základě osobní dohody prostřednictvím spolupráce s předsedou Klubu seniorů v Králíkách a ředitelkou Středního odborného učiliště Králíky.

3.2. Zkoumaný soubor

Ve vztahu k celé populaci města Králíky není svým charakterem zkoumaný soubor reprezentativní, získání takového reprezentativního souboru nebylo ani cílem této diplomové práce. Ve výzkumu je proto posuzován rozdíl v lokální identitě dvou skupin obyvatel příhraničního města Králíky, a to mladé generace rané dospělosti a starší generace (pozdní dospělosti a stáří) a na tomto souboru respondentů ukázat zda a jak se mohou rozdíly podílet na možnostech rozvoje tohoto města. Předpokladem je, že pro potencionální rozvoj města je právě mladá generace tím důležitým prvkem. Mladá generace, definovaná jako generace na prahu dospělosti, je reprezentována především studenty středních škol, kteří buď studují na Středním odborném učilišti v místě bydliště, nebo za studiem dojíždí. Distribuce a sběr dat u studentů na Středním odborném učilišti proběhla ve spolupráci s vyučujícími, u ostatních studentů prostřednictvím jejich rodičů či prarodičů, kteří byli osloveni osobně. Získání potřebných dat u starší generace proběhlo částečně zprostředkovaně ve spolupráci s předsedou Klubu seniorů, ale z větší části byly rozdány a vybírány při osobních návštěvách. Celkově bylo rozdáno 120 dotazníků s návratností v počtu 118.

3.3. Použitý software

K vyhodnocení výsledků kvantitativního dotazníkového šetření byl využit software IBM SSPS. S pomocí tohoto softwaru byl proces třídění v prvním stupni velmi urychlen a s využitím výše zmíněného programu byly pro interpretaci jednotlivých otázek dotazníkového šetření získány přehledné tabulky k jednotlivým otázkám, ve kterých je uvedena četnost hodnot v jednotlivých proměnných, dále procentní podíl z celkového souboru a rovněž údaj procentního podílu z počtu respondentů, kteří na konkrétní otázku odpověděli (tzv. procento validity) a údaj sčítající procentní podíly po sobě následujících variant (tzv. kumulativní procento).

Následně, rovněž pomocí výše uvedeného softwaru, byly tříděním druhého stupně získány tabulky poskytující srovnávací informace mezi oběma věkovými kategoriemi (mladou a starší generací), případně ženami a muži ve vybraných okruzích otázek.

4 Empirická část

4.1. Historická a demografická charakteristika místa.

I když podle historických pramenů k souvislejšímu osídlování do oblastí tzv. střechy střední Evropy docházelo až v období vrcholné kolonizace od 2. poloviny 13. století, zůstávalo hornaté Králicko těmito osídlovacími proudy nedotčeno a první zmínky o osídlení této téměř vždy hraniční oblasti Českých zemí spadají do 13. a 14. století. První osada je zmiňována v roce 1367, a to zápisem v zemských deskách, kterým Karel IV. daroval hrad Žampach a k němu patřící doly v Králíkách panu Čenku z Potštejna. V okolí se pravděpodobně těžila železná ruda a snad možná i stříbro, a proto jsou ve znaku města zkřížená hornická kladívka s mečem. Do tohoto období zároveň spadá i první vlna míšení českého obyvatelstva s osadníky německého původu na téměř celém území. Vlastní město vzniklo až ve století šestnáctém a poprvé je doloženo v roce 1568. V roce 1577 dal císař Rudolf II. městu důležitá privilegia. Na základě žádosti tehdejšího majitele panství Zdeňka z Valdštejna udělil právo tří výročních trhů česky psanou listinou. Majitel panství Zdeněk z Valdštejna si zvolil Králíky za sídlo svého nového panství a začal s jeho budováním, kdy kromě fary, protestantské modlitebny, zámku dal rovněž vystavět náměstí do dnešního tvaru, kdy celkové půdorysné uspořádání města bylo dáno podobou zvoleného místa a podoba koncentrována kolem dvou center, které dnes tvoří Malé a Velké náměstí. V roce 1650 získal Králicko rod Althanů, který si za své sídlo zvolil blízké Mezilesí (dnešní polské Miedzylesie) a Králíky tak ztratily na významu. Zdejší velkostatek tento rod vlastnil až do roku 1945.

V letech 1653 – 1654 byl v celých Čechách proveden, za účelem zdanění, první systematický soupis poddanské půdy, tzv. berní rula. Tento soupis rovněž zachycuje

hospodářské poměry Králík a blízkého okolí po skončení třicetileté války s výčtem jednotlivých statků, chalupníků, zahradníků a řemeslníků a jejich majitelů nejen v samotných Králíkách, ale i ve vsích, které již dnes administrativně k městu patří. Z těchto uvedených jmen obyvatel v samotných Králíkách a okolních vsích v polovině 17. století je zřejmé, že většina tu tehdy žijících obyvatel byli Němci.

V 18. století bylo město postiženo morovými epidemiemi, četnými požáry a rovněž důsledky válek o Slezsko, a to průtahy vojsk, drancování a výběrem výpalného. Cennými údaji o vývoji města z poloviny 18. století je nový soupis majetku pro daňové účely, tzv. tereziánská katastr, ze kterého je možné vyčíst, že v Králíkách a jeho dnes administrativně spojených obcích tvořenými Dolními Boříkovicemi, Dolní Lipkou, Prostřední Lipkou, Horní Lipkou, Heřmanicemi, Červeným Potokem a Dolní Hedečí žilo 3838 obyvatel, který je v tomto dokumentu nazván „počet duší“. Jako důsledek tohoto nárůstu obyvatel je stěhování obyvatel z území Kladska, které bylo postoupeno Prusku. V této době se Králíky stávají sídlem regulovaného magistrátu, v roce 1850 po územní reorganizaci je zde zřízen okresní soud, který zde s malými přestávkami působil až do roku 1949, a dále pozemkový a berní úřad.

Poslední velký soupis nemovitého majetku byl proveden ve 30. letech 19. století, který byl poprvé zanesen do mapy, které jsou dodnes základem užívaných katastrálních map, označovaný jako stabilní katastr, jako úřední daňový dokument. A rovněž v 30. a 40. letech vzniká další statistický popis Čech, který byl pro širší veřejnost jako informační pomůcka, a to topografické dílo Johanna Gottfrieda Sommera, ze kterého je možné vyčíst ekonomickou a sociální situaci Králík. Počet obyvatel Králík a dnes sloučených obcí byl 6 898 obyvatel. A právě od druhé poloviny 19. století nastává velký rozvoj města, stavěly se továrny, plynárna, vodovod, nové silnice, byla otevřena místní železnice Dolní Lipka – Štítý. „Zatímco samotné Králíky prožívaly zvláště od konce 2. poloviny 19. století intenzivní rozvoj a změnily se ze zemědělského a řemeslnického městečka v průmyslové město, vesnice Králicka, včetně těch, které jsou dnes součástí města, byly i nadále odkázány jen na nepříliš výnosné zemědělství a upadající domácí tkalcovství, případně další řemesla.“⁷⁷ Tato skutečnost se projevila v demografických ukazatelích, kdy se v Králíkách počet obyvatel rozrůstá, zatímco v roce 1880 ve městě žilo 2950 obyvatel, tak v roce 1910 jich bylo 3629. Naopak ve vesnicích je zcela opačný demografický trend.

⁷⁷ Musil, F., Dějiny Králicka, 2000, str. 114

Čísla uváděna u jednotlivých obcí představují počet obyvatel v roce 1180/rok 1910 – Dolní Bořikovice 1184/930, Dolní Lipka 277/224, Prostřední Lipka 562/536, Horní Lipka 277/224, Heřmanice 456/379, Červený Potok 420/294 a Dolní Hedeč 913/797.

Národnostní složení obyvatel Králík se začalo měnit hlavně po vzniku samostatného státu, který byl dán příchodem českých zaměstnanců státních úřadů a některých podniků, ale i skutečností, že se k české národnosti hlásili i obyvatelé, kteří se dříve obávali k této národnosti hlásit z důvodů existenčních. Při posledním předválečném sčítání obyvatelstva v roce 1910 měl králický okres celkem 13 606 obyvatel, z toho Čechů 482, tj. 3,5% a v samotném městě Králíky žilo 3846 obyvatel, z toho Čechů 182, tj. 4,73%. V roce 1930 žilo v okrese 12 177 obyvatel, z toho Čechů 1 339, tj. 11% a v samotných Králickách 3675 obyvatel, z toho Čechů 470.⁷⁸ Tehdejší králický okres byl tvořen městem Králíky a jeho dnes spojenými obcemi a dále obcemi Dolní a Horní Orlice. Od konce 20. let minulého století bylo soužití mezi Čechy a Němci v novém státě narušeno vývojem zahraniční i vnitřní politiky. Od poloviny 30. let se i Králíky staly jedním z center výstavby pohraničních opevnění. „Na stavbách i přes značnou nezaměstnanost v regionu nebylo v důsledku státní spolehlivosti zaměstnáváno ve větší míře místní německé obyvatelstvo“.⁷⁹ Toho využila německá nacionalistická propaganda k intenzivnější protistátní propagandě, tento protičeskoslovenský postoj vyvrcholil v září 1938 vstupem jednotek německé armády do Králicka a jeho zapojením do Německa.

Německá správa se zhroutila v květnu 1945, kdy do města vstoupila sovětská vojska a vládu ve městě přebíral 11. 5. 1945 ustanovený národní výbor, který byl složen z Čechů žijících na Králicku i v letech 1938 – 1945. „Část německých obyvatel město opustila, někteří spáchali sebevraždu a jiní čekali na další osud. Králický kronikář Julius Prause uzavřel svoje kronikářské zápisy datem 13. 5. 1945 a otázkou Kdo je vinen?“ Že by touto otázkou vyjadřoval obavy a pocity německých obyvatel, kterým se zhroutila představa o šťastné budoucnosti a německé světovládě? „A tak konec poslední a nejstrašnější války v dějinách lidstva byl i největším zásahem do sídelních poměrů na Králicku, kdy dosavadní německé obyvatelstvo bylo nahrazeno novým českým. Tuto změnu je možno srovnávat snad jen s výraznou změnou ve složení obyvatelstva, a to ve prospěch složky německé, kterou v 17. století způsobily třicetileté války.“⁸⁰ V roce 1945 nejen Králicko, ale i celé

⁷⁸ Musil, F., Dějiny Králicka, 2000, str. 135

⁷⁹ Musil, F., Dějiny Králicka, 2000, str. 137

⁸⁰ Musil, F., Dějiny Králicka, 2000, str. 145 a 148

Československo stálo na prahu velkého migračního pohybu, který trval v menší či větší míře dalších pět let a poměrně zásadně změnil podíl obyvatelstva jiného etnika k celkové populaci a zasáhl do životů skoro čtyř milionů lidí. Do uvolněných oblastí pohraničí, po odsunu německých obyvatel, přicházejí Češi z vnitrozemí, početné skupiny Slováků ze Slovenska, ale i skupiny českých krajanů z Volyně, Podkarpatské Rusi, Rumunska, Bulharska, Rakouska, Maďarska. A tak se oblast Králícka a vůbec pohraničí v celé české zemi stala prostorem, kde se „setkaly, potýkaly, sžívaly a prolínaly různé kulturní modely. Lidé, kteří sem přišli i kteří zde žili, vyšli z různých národních společností a etnických menšinových komunit, disponovali odlišnými civilizačními východisky, uznávali jiné životní hodnoty, jinak nazírali na rodinu a vnitřní vztahy v ní, měli odlišně vybudované národní a etnické vědomí, a to i v případě obyvatelstva českého a slovenského.“⁸¹ Tak se pohraničí stalo kulturním kotlem, kde se během let a následujících generací obyvatelstvo přetvořilo do nového českého kulturního modelu, které si ale zachovalo své skupinové kořeny a rodinné vědomí. Vlastní město Králíky zaznamenalo nárůst obyvatel i díky slučování s okolními obcemi a osadami. Nejprve se od 1. 11. 1949 jeho součástí stala osada Dolní Hedeč a od 1. 7. 1960 obce Červený Potok, Horní Hedeč a Dolní Orlice (ta je v dnešní době částí sousední obce Červená Voda). Další integrační procesy pokračovaly v 70. a 80. letech 20. století, kdy byla 1. 1. 1974 připojena Dolní Lipka, 1. 1. 1975 Dolní Bořkovice a naposledy 1. 7. 1985 Prostřední Lipka. Od této doby nedošlo k tak velkému nárůstu obyvatel. V současné době jsou Králíky obcí s rozšířenou působností, tzv. „malým okresem“, která spravuje území o rozloze 15 864 ha a kromě samotných Králík s jejich místními částmi i obce Červená Voda, Dolní Morava, Mladkov a Lichkov.

Ve větší míře je rozvoj města zaznamenán až v 70. letech minulého století, a to zejména ve výstavbě rodinných domů, kdy postupně došlo k novému rozšíření na východní straně města cca o 135 objektů.

Dle databáze demografických údajů za obce ČR Českého statistického úřadu je zřejmé, že od roku 1971 s počtem obyvatel ve městě 3 855 docházelo meziročně přirozenému přírůstku obyvatel až do roku 1985, kdy počet obyvatel vzrostl na 5 006 (do tohoto počtu je započteno i připojení Dolní Lipky, Dolních Bořkovic a Prostřední Lipky), další 3 roky dochází k poklesu obyvatel. Hranice 5 000 obyvatel byla opět překročena v roce 1989, kdy byla připojena obec Dolní Morava, která se v roce 1990 opět osamostatnila. Od této doby

⁸¹ Bittnerová D., Moravcová M. a kol., Kdo jsem a kam patřím? 2005, str. 33

má vývoj obyvatel (mimo roky 1992 a 1995) klesající charakter, kdy stav v roce 2013 byl 4 400 obyvatel. Tento úbytek obyvatel není způsoben pouze klesajícím počtem narozených dětí, ale i vysokým počtem vystěhovalých jedinců.⁸²

Pro další rozvoj města jsou jeho obyvatelé důležitým rozvojovým potenciálem, a proto je třeba vytvořit co nejpříznivější podmínky pro formování vztahů k regionu (lokální identity) zejména mezi mladými lidmi. Tuto snahu zlepšit situaci v péči o mládež projevilo zastupitelstvo města schválením účasti a finanční podpory na projekt Mládež pro Králíky na svém zasedání dne 8. 4. 2013. Tento projekt byl oficiálně zahájen na mládežnickém festivalu Jesus break v září 2013 v Králíkách a dále byl prezentován masivní propagační kampaní, pravidelnými setkáními pracovní skupiny, která byla složena ze zástupců organizací pracujících s mládeží, města a zástupců mladých lidí a ukončen na Festivalu neziskovek v květnu 2014. Vše probíhalo za pomoci odborného školitele České národní agentury Mládež. Projekt byl financován z grantu v programu EU Mládež v akci s povinnou spoluúčastí 25% a je v souladu s Konceptí státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007 - 2013. Tímto pilotním projektem se i město Králíky zařadilo do skupiny měst, které mají dlouhodobou koncepci práce s mladou generací. Vypracovaný Strategický plán města Králíky v práci s mládeží si klade za cíl zajištění takových podmínek pro život mladých lidí ve městě, které přispějí k jejich lepšímu vztahu k regionu, ve kterém žijí, a budou je motivovat k rozhodnutí setrvat ve městě i v dospělosti. V tomto dokumentu je zhodnocen současný stav, zjištěny potřeby a očekávání mladých lidí formou dotazníkového šetření na vzorku 179 respondentů ve věku 12 – 30 let a v menších skupinách dva workshopy a jeden kulatý stůl s mládeží, vypracována vize města (strategickými záměry a cíle) a realizační plán na roky 2015 – 2016, který bude v roce 2016 aktualizován na období 2017 – 2018, další aktualizace proběhne v roce 2018 na období 2019 – 2020, kdy bude připraven nový Strategický plán města v práci s mládeží do roku 2026. Naopak podobný program či strategický plán zabývající se péčí pro seniory v městě zatím vytvořen nebyl.

⁸² Český statistický úřad, Statistiky, Databáze demografických údajů za obce ČR, http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

4.2. Výsledky dotazníkového šetření

V rámci provedeného dotazníkového šetření této diplomové práce bylo získáno celkem 118 plnohodnotných dotazníků v rámci sledovaného souboru, z tohoto počtu byly dotazníky shodně vyplněny mladými lidmi a starší generací tj. vždy po 50%.

Tabulka č. 1:

mladi a stari					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	59	50,0	50,0	50,0
	2,00	59	50,0	50,0	100,0
	Total	118	100,0	100,0	

4.3. Struktura dotazovaného souboru

Jak vyplývá z tabulky č. 2, je v souboru zastoupeno více mužů než žen, přestože ve skutečnosti je podíl mužů a žen ve sledovaných věkových kategoriích mladé generace 42 : 17 a starší generace 28 : 31.

Tabulka č. 2: Pohlaví sledovaného souboru

o1					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	70	59,3	59,3	59,3
	2	48	40,7	40,7	100,0
	Total	118	100,0	100,0	

Legenda: 1 muž
2 žena

Soubor je dle věku rozdělen následovně – mladí ve věku 15 – 30 let a starší ve věku 55 a více let. Dotazovaní byli rozděleni do těchto dílčích skupin – mladí ve věku 15 - 18 let představuje skupina 21,2% (v počtu 25 osob), ve věku 19 – 25 let 27,9% (v počtu 33 osob) a jeden třicetiletý tj. 0,8%, průměrný věk mladých respondentů je 19 let. Starší ve věku 55

– 65 představuje skupina 15,8% (v počtu 19 osob) a skupina ve věku 66 a více 33,4% (v počtu 40 osob), průměrný věk starších je 69 let, nejstarší osoba měla 86 roků.

Zastoupení pohlaví dle věkových skupin je u mladých lidí 42 mužů (tj. 71, 2%) a 17 žen (tj. 28,8%) a u starších 28 mužů (tj. 47,5%) a 31 žen (tj. 52,5%). S uvedených údajů je zřejmé, že z celkového počtu mužů je více mladých mužů tj. 60%, u žen je situace opačná, kdy s celkového počtu žen je více seniorek tj. 64,6%. Detailní rozložení odpovědí v příloze č. 2. (věkové skupiny * o1). Je tedy patrné, že generově bude u mladší generace soubor respondentů více reprezentován „mužskými“ hlasy a u starší generace hlasy „ženskými“. Nezamyšleně tak můžeme pracovat i s generovou projekcí ve vztahu k věku.

Charakteristika vzdělání ve zkoumaném souboru je následující:

Tabulka č. 3: Struktura dle nejvyššího dosaženého vzdělání:

o3

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	45	38,1	38,5	38,5
	2	30	25,4	25,6	64,1
	3	36	30,5	30,8	94,9
	4	6	5,1	5,1	100,0
	Total	117	99,2	100,0	
Missing	System	1	,8		
Total		118	100,0		

Legenda: 1 – základní

2 – střední odborné

3 - střední s maturitou, VOŠ

4 - vysokoškolské

Podle nejvyššího dosaženého vzdělání je zřejmé, že největší počet respondentů dosáhl vzdělání základního (tj. 38,1%). Tato skutečnost je způsobena tím, že ve sledovaném souboru je 47 osob ve věku do 20 let, kteří většinou střední školu zatím neukončili, a tedy jejich nejvyšší dosažené vzdělání je prozatím základní. Dle výsledků porovnání nejvyššího dosaženého vzdělání podle jednotlivých věkových skupin má u mladých lidí 50,8 % (tj. 30 osob) vzdělání základní, 25,4% dosáhlo vzdělání středního odborného (tj. 15 osob),

středního odborného s maturitou, případně VOŠ je to 16,9% (tj. 10 osob) a vysokoškolského pouze 6,8% (tj. 4 osoby). Ve věkové skupině starších má základní vzdělání a shodně i střední odborné 25,9% (tj. 15 osob v každé skupině), střední s maturitou, případně VOŠ dosáhlo 44,8% (tj. 26 osob) a vysokoškolského vzdělání pouze 3,4% (tj. 2 osoby). Střední vzdělání s maturitou, kterého ve skupině starších je dosaženo nejvíce, nebylo v době, kdy tito lidé studovali, tak běžné, jak je tomu nyní a mnohem běžnější bylo vzdělání střední odborné na učilištích. Detailní rozložení odpovědí v příloze č. 3. (věkové skupiny * o3). Vzhledem k obecně nízkému zastoupení vysokoškoláků je patrné, že soubor respondentů (bez ohledu na věk či pohlaví) se z formálního pohledu obecně vykazuje (bez ohledu na další životní dráhy mladých a typ vzdělání u starších v době, kdy toto vzdělání získali) nižší vzdělanostní úroveň.

Další charakteristikou pro sledovaný soubor hledisko ekonomických aktivit a v případě, že respondent je ekonomicky aktivní či ještě studuje, kde tuto aktivitu či studium vykonává.

Tabulka č. 4: Struktura souboru dle ekonomických aktivit:

o4

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	12	10,2	10,3	10,3
	2	3	2,5	2,6	12,8
	3	48	40,7	41,0	53,8
	4	52	44,1	44,4	98,3
	5	1	,8	,9	99,1
	6	1	,8	,9	100,0
	Total	117	99,2	100,0	
Missing	System	1	,8		
Total		118	100,0		

Legenda: 1 – zaměstnanec/zaměstnankyně

2 - podnikatel/podnikatelka

3 – důchodce/důchodkyně

4 – student/studentka

5 – na mateřské/rodičovské dovolené

6 – nezaměstnaný/á

Ve sledované skupině mladých lidí je, což je předvídatelné, nejvíce studentů, a to 88,1 % (tj. 52 osob). Aktivita studium představuje nejvyšší podíl ze všech sledovaných aktivit. Dále je v souboru mladých 6,8% (tj. 4 osoby) zaměstnáno a 1,7% (po 1 osobě) je podnikatelů, nezaměstnaných a na mateřské dovolené. Ve skupině starších je celých 82,8% (tj. 48) důchodců či důchodkyň, což s ohledem na průměrný věk této sledované skupiny není nijak překvapující. Dalších 13,8% (tj. 8 osob) je zaměstnaných a 3,4% (tj. 2 osoby) podniká. Detailní rozložení odpovědí v příloze č. 4. (věkové skupiny * o4).

Tabulka č. 5: Struktura souboru dle výkonu ekonomických aktivit či studia:

		o5			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	18	15,3	26,9	26,9
	2	27	22,9	40,3	67,2
	3	22	18,6	32,8	100,0
	Total	67	56,8	100,0	
Missing	System	51	43,2		
Total		118	100,0		

Legenda: 1 – v místě trvalého bydliště

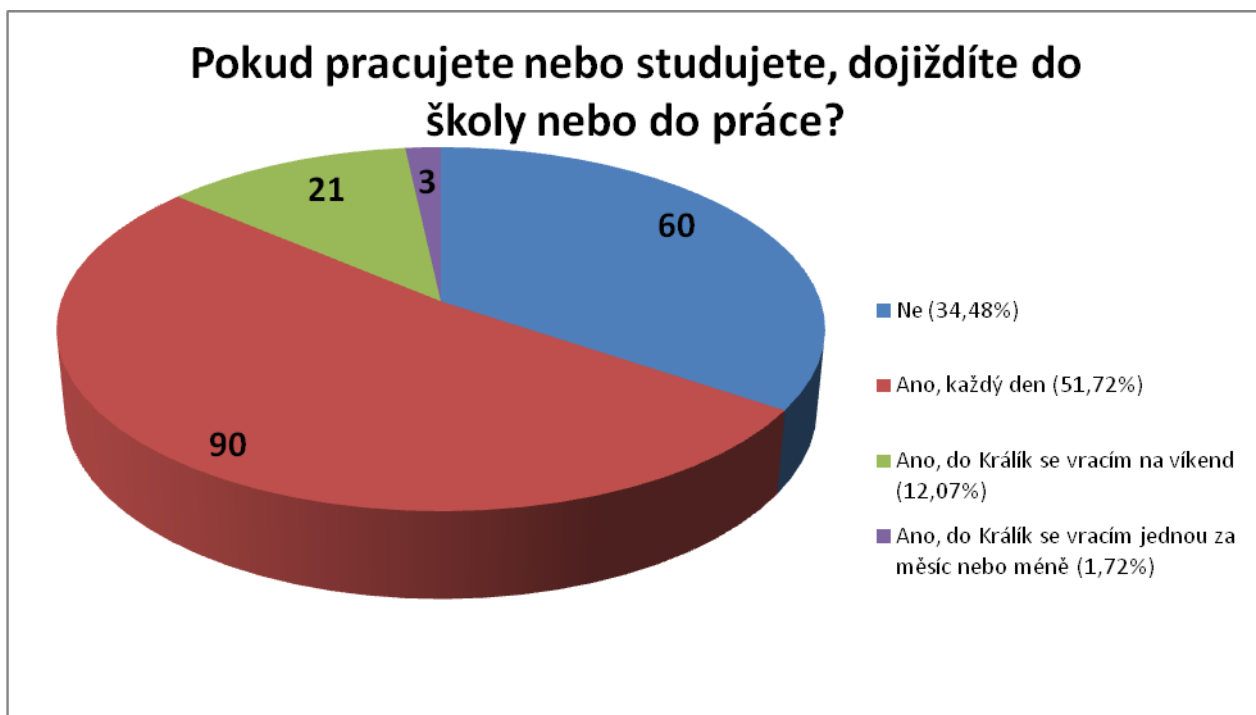
2 - za aktivitami či studiem denně dojíždí

3 - přechodné ubytování

Nejvyšší podíl ze souboru respondentů, kteří jsou ekonomicky aktivní či studují, za těmito aktivitami denně dojíždí. Jedná se o 40,3% (tj. 27 osob). Na tomto výsledku se nejvíce podílí právě mladí lidé, a to 40,4% (tj. 23 osob), další početná skupina z nich má přechodné ubytování – 38,6% (tj. 22 osob), zbývající část 21,1% (tj. 12 osob) vykonává své aktivity či studium v místě svého trvalého bydliště. Ve skupině starších 6 osob vykonává své aktivity v místě trvalého bydliště a 4 osoby denně dojíždí.

Detailní rozložení odpovědí v příloze č. 5. (věkové skupiny * o5).

Při porovnání s dotazníkovým šetřením v rámci projektu Mládež pro Králíky je toto zjištění obdobné.

Z porovnání délky života vychází, že celých 54,2% dotazovaných žije v Králíkách do 30 let. Tento počet je značně ovlivněn skupinou mladých lidí, kteří v tomto městě žijí od narození a jejich věková skupina je tvořena zástupci od 15 do 30 let, naproti tomu skupina seniorů zde většinou od narození nebydlí.

Tabulka č. 6: Struktura respondentů dle délky žití

		délka žití v Králíkách			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Žije max. 30 let = 1	64	54,2	54,2	54,2
	Žije 31 a více let = 2	54	45,8	45,8	100,0
	Total	118	100,0	100,0	

4.4. Pojem identity ve vztahu k bydlišti

Identita ve své mnohostrannosti není člověku dána jednou provždy. Jde o stále se měnící dynamický proces ovlivněný dobou a situacemi, vztahem k tradičním hodnotám, životními příběhy, vývojem myšlení, které je u mladé generace velmi ovlivňován změnami ve společnosti, světovými trendy, moderními technologiemi. U starší generace je ovlivněna dlouhodobou životní zkušeností a zažitými stereotypy. Identita osobní může být vyjádřena mírou sounáležitosti, vztahem k místu bydliště, významem, který pro každého znamená pojem „domov“.

Tabulka č. 7: K čemu cítíte největší sounáležitost?

		o9			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	102	86,4	87,2	87,2
	2	11	9,3	9,4	96,6
	3	1	,8	,9	97,4
	4	3	2,5	2,6	100,0
	Total	117	99,2	100,0	
Missing	System	1	,8		
Total		118	100,0		

Legenda: 1 – k nejbližší rodině

2 – k místu, kde žiji

3 – k regionu

4 – k vlasti

Na danou otázku mohli respondenti vybrat pouze jednu odpověď ze čtyř nabízených. Z celkového počtu respondentů má pocit největší sounáležitosti 102 dotazovaných právě k nejbližší rodině. Z toho u mladých respondentů je tato míra nejvyšší celých 91,5% (tj. 52 osob), u seniorů se jedná o 82,8% (tj. 48 osob), v obou těchto skupinách je velmi vysoká. Další nabízené možnosti vztahu k místu, kde žiji, měli větší podíl starší 13,8% oproti mladým lidem s 5,1%. Mladí lidé pak už vyjádřili jen vztah vlasti v 3,4%, starší pak shodnou míru vztahu k regionu i k vlasti 1,7%.

Detailní rozložení odpovědí v příloze č. 6. (věkové skupiny * o9).

Z uvedených výsledků je zřejmé, že nejvyšší míra sounáležitosti je u obou sledovaných skupin respondentů k nejbližší rodině, kdy právě rodina, otec, matka je pro většinu lidí spojena s pojmem domova – s místem, ve kterém se cítí dobře, jako „obydlím“, kde žije společně s důvěrně známými lidmi.

Na otázku, „Co pro vás znamená pojem „domov“?, bylo nabídnuto šest možných variant odpovědi a sedmá možná varianta umožňovala respondentům uvést stručně vlastními slovy jinou než nabízenou možnost. Tuto možnost nikdo s respondentů nevyužil. Na zmíněnou otázku bylo možné vybrat i více odpovědí. V porovnání odpovědí podle věkových skupin je celkově nejvyšší míra 77,6%, a to u starších, kdy pojem „domov“ je místo, kde právě žijí, u mladých lidí je nevyšší počet odpovědí 61% u odpovědi, kdy pojem „domov“ je místo, kde mám své kořeny (odkud pocházím, mám rodiče apod.). Na druhé pozici je u mladých lidí pojem, že se jedná o místo, kam se rádi vrací, nebo chtějí vracet s 47,5%, u starších se jedná o místo, kde mají své kořeny (odkud pocházím, mám rodiče apod.). Na třetím místě se shodně u obou skupin objevuje odpověď, že se jedná o místo, kde se cítí bezpečně, a to u mladých lidí v 33,9% a u starších v 20,7%. Odpověď na otázku, že v dnešním globalizovaném světě ztrácí tento pojem svůj význam, si z celého souboru respondentů vybral pouze jeden zástupce mladých lidí. Detailní rozložení odpovědí v příloze č. 7. (věkové skupiny * o10). Tato otázka se v porovnání odpovědí respondentů (laické veřejnosti) shoduje i s názory odborné veřejnosti, jak je pojem „domova“ definován a rozpracován v literární rešerši, a to s místem narození, prožitého dětství a rodinou. Toto pouto k pojmu „domov“ bylo zkoumáno i v následující otázce.

Do dotazníku byla zařazena i otázka „ Co vás nejvíce poutá k místu bydliště?“ U ní měli respondenti vybrat pouze jednu odpověď z osmi nabízených, která nejvíce odpovídá jejich poutu k bydlišti. Cílem bylo zjistit, jak se vlastně dotazovaní identifikují do místa svého bydliště. Pro 41,5% dotázaných byla nejbližší odpověď, že k místu bydliště je nejvíce poutá rodina, při porovnání ve věkových skupinách byla tato odpověď nejvíce zastoupena u mladých lidí s 44,1% (tj. 26 osob), u starších to je 39% (tj. 23 osob). Na druhém místě je odpověď, že se jedná o „můj domov“, i tato odpověď byla rovněž nejvíce zastoupena u mladých lidí, a to 33,9% (tj. 20 osob), u starších se jedná o 25,4% (tj. 15 osob). Na třetím místě se odpovědi obou skupin respondentů rozcházejí, u mladých lidí mají tuto pozici

kamarádi a přátelé s 13,6% (tj. 8 osob), zatímco u starších se jedná o odpověď „bydlení“ s 11,9% (tj. 7 osob).

Detailní rozložení odpovědí v příloze č. 10 (věkové skupiny * o13).

Tabulka č. 8: Co vás nejvíce poutá k místu bydliště?

		o13			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	35	29,7	29,7	29,7
	2	49	41,5	41,5	71,2
	3	14	11,9	11,9	83,1
	4	8	6,8	6,8	89,8
	5	3	2,5	2,5	92,4
	6	7	5,9	5,9	98,3
	7	1	,8	,8	99,2
	8	1	,8	,8	100,0
	Total	118	100,0	100,0	

- Legenda:
- 1 – je to můj domov
 - 2 - moje rodina
 - 3 – kamarádi, přátelé
 - 4 - bydlení
 - 5 – zaměstnání
 - 6 – životní prostředí
 - 7 - nic mne nepoutá
 - 8 – jiné (napište stručně vlastními slovy)

V návaznosti na tuto otázku je zajímavé srovnání s otázkou, která byla určena pouze pro studenty, kam hodlají jít za prací po skončení studia. Nejvíce odpovědí 48,1% (tj. 25 osob) je zatím nerozhodnuto, kam po skončení studia za prací. Pro město a pro jeho rozvoj jsou potřební hlavně mladí lidé, kteří budou i nadále žít, případně pracovat, v této lokalitě. Je potřebné motivovat a vytvářet takové podmínky pro mladé lidi, aby těsné procento těch, kteří nejspíše odejdou a těch, kteří mají zájem o práci v místě bydliště, převážilo ve zvýšení počtu, kteří chtějí zůstat v místě bydliště či blízkém okolí.

Tabulka č. 9: Po skončení studia

Crosstab

			o6			Total
			1	2	3	
věkové kategorie	1,00	Count	13	14	25	52
		% within věkové kategorie	25,0%	26,9%	48,1%	100,0%
		% within o6	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	25,0%	26,9%	48,1%	100,0%
Total		Count	13	14	25	52
		% within věkové kategorie	25,0%	26,9%	48,1%	100,0%
		% within o6	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	25,0%	26,9%	48,1%	100,0%

- Legenda:
- 1 – mám zájem o práci v místě bydliště či blízkém okolí
 - 2 – nejspíše odejdu za prací někam jinam
 - 3 – nevím, nejsem rozhodnut/a, zda zůstanu v místě svého bydliště či jeho okolí nebo odejdu natrvalo za prací někam jinam

V projektu Mládež pro Králíky byla položena obdobná otázka „Až ukončíte své studium, plánujete, že budete žít dál v Králíkách?“ Výsledek je ovlivněn věkovou strukturou respondentů, kdy 36,17% bylo ve věku 12 – 14 let a 35,11% ve věku 15-18 let, kdy většina ještě nevím.

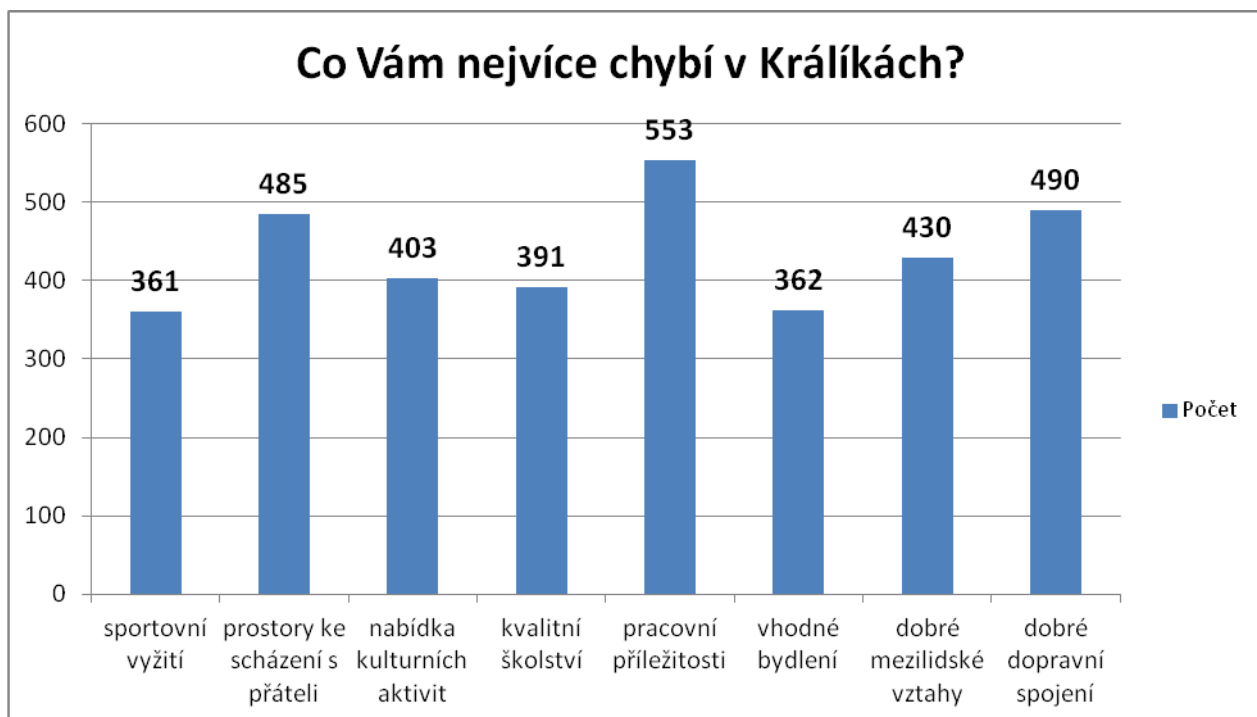
Na obě obdobně položené otázky “ Kam po ukončení studia?” jsou odpovědi se shodným výsledkem – většina mladých lidí ještě není rozhodnuta, zda žít v místě svého bydliště nebo odejít za prací někam jinam.

K objasnění by mohly přispět výsledky odpovědí na otázku „Co vám ve městě chybí? Na tuto otázku mohli dotazovaní odpovídat i více odpovědí ze sedmi nabízených.

Největší procento odpovědí se u obou skupin shoduje na odpovědi, že nejvíce chybí pracovní příležitosti, u skupiny mladých lidí je tato odpověď nejčetnější, a to 82,8% (tj. 48 osob), u starších je 59,6% (tj. 34 osob). Druhý největší počet odpovědí je, že chybí dopravní spojení, které u starších dosahuje 52,6% (tj. 30 osob) a u mladých lidí činí 36,2% (tj. 21 osob), třetí v pořadí je odpověď chybějící střední školství, u které se počet u obou skupin téměř shoduje – mladí lidé s 32,8 procenty a starší s 33,3% (tj. po 19 osobách). Detailní rozložení odpovědí v příloze č. 8 (věkové skupiny * o26).

I v projektu Mládež pro Králíky byla položena obdobná otázka „Co Vám nejvíce chybí v Králíkách?“ Jako u šetření v rámci diplomové práce mladým lidem chybí pracovní příležitosti a na druhém místě se rovněž objevuje odpověď dobré dopravní spojení, na třetím místě se pořadí liší, ale tato skutečnost může být způsobena faktem, že tato nabídka nebyla uvedena ve výčtu otázky dotazníku diplomové práce.

Jednotlivé sloupce vyjadřují celkový součet číselných hodnot, které respondenti přiřadili ke každé oblasti od 1 (co mi chybí nejméně) do 8 (co mi chybí nejvíce).⁸³

Z tohoto je zřejmé, že mladí lidé pracovat chtějí, ale kolik je k dispozici volných pracovních míst v regionu Králicka je možné vyčíst ze statistiky.

Králíky – v období od 9/2014 – 2/2015

Měsíc a rok	Dosažitelní uchazeči o zaměstnání	Počet obyvatel ve věku 15 – 64 let	% nezaměstnanosti	Počet nahlášených volných pracovních míst
2/2015	216	2936	7,4	11
1/2015	232	2936	7,9	19
12/2014	214	2936	7,3	20
11/2014	193	2936	6,6	19
10/2014	181	2936	6,2	18
9/2014	197	2936	6,7	19

Údaje jsou čerpány ze statistiky MPSV [www http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem?](http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem?)

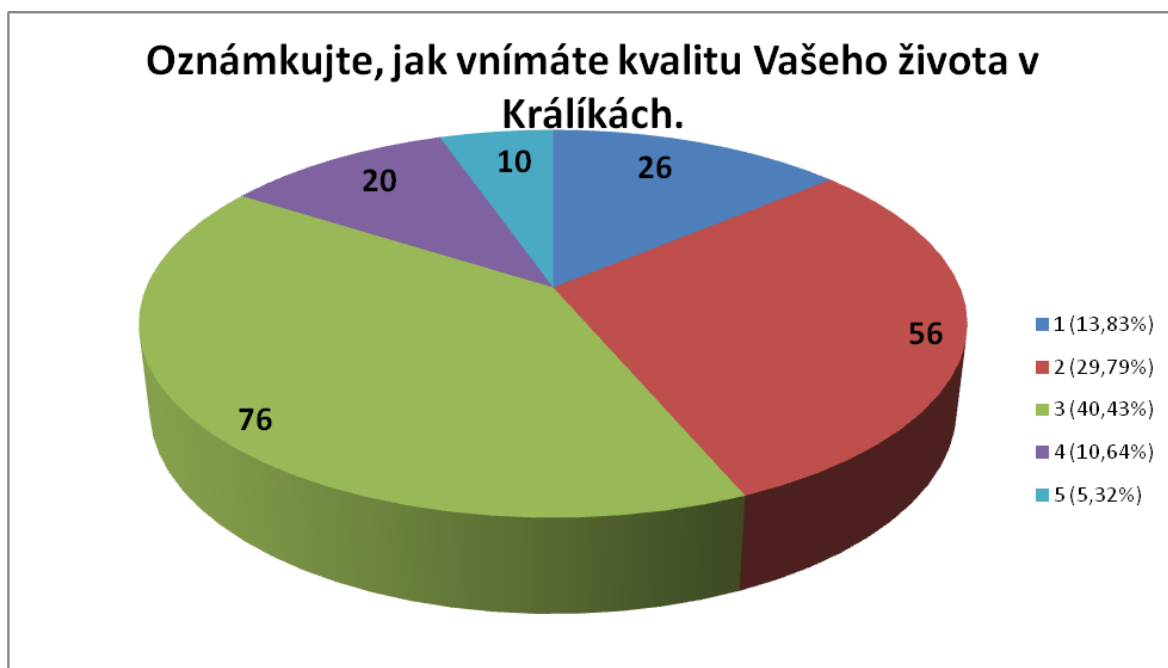
⁸³ Strategický plán města Králíky v práci s mládeží, str.15

Ve škálové otázce „Jak jste spokojeni s podmínkami vašeho života ve městě Králíky“, měli respondenti označit míru, která vyjadřovala pocit jejich subjektivní spokojenosti u jednotlivých šesti nabízených otázek. Míra spokojenosti vyznačovala tyto hodnoty:

- 1 – vůbec ne
- 2 – spíše ne
- 3 – nevím, někdy ano, někdy ne
- 4 – spíše ano
- 5 – rozhodně ano

Největší a téměř shodné míry 3 (nevím, někdy ano, někdy ne) bylo dosaženo u obou skupin dotazovaných v otázce možnosti trávení volného času a v otázce spokojenosti se spolkovým životem. V otázce spokojenosti s pracovními příležitostmi je nejvyšší míra 2 (spíše ne), a to mladých lidí 55,9% a u starších 35,9%. V otázce spokojenosti s kulturním vyžitím je u mladých nejvíce odpovědí u míry 4 (spíše ano), a to 37,3% a starších je to naopak míra 3 (nevím, někdy ano, někdy ne) s počtem 48,8%. Rovněž v otázce spokojenosti se sportovním vyžitím se odpovědi rozcházejí, u mladých je nejvíce odpovědí míry 4 (spíše ano), a to 40,7% a starších opět míra 3 (nevím, někdy ano, někdy ne) s počtem 45,2%. Detailní rozložení odpovědí v příloze č. 11 (věkové skupiny * o8).

V projektu Mládež pro Králíky byla pro srovnání položena otázka: „Oznámkujte, jak vnímáte kvalitu Vašeho života v Králíkách.“

Převážná většina odpovídajících v rámci projektu Mládež pro Králíky hodnotila kvalitu života v Králíkách jako průměrnou.

Jak vyplývá z obou srovnání spokojenost s podmínkami či kvalitami života obou skupin ve městě je spíše průměrná. V rámci šetření diplomové práce se odpovědi pohybovaly na škále 2 (spíše ne) – 3 (nevím, někdy ano, někdy ne) – 4 (spíše ano).

Je otázkou, zda míra spokojenosti není ovlivněna skutečností, že u odpovědí na otázku „Zajímáte se o dění ve městě v některé oblasti?“, kdy respondentům bylo nabídnuto 10 odpovědí, na které měli rovněž uvést míru svého zájmu, se největší podíl odpovědí, mimo zájem o kulturní a sportovní dění, většinou pohyboval na škále 1 až 3 (tj. vůbec ne – spíše ne - nevím, někdy ano, někdy ne). Rovněž v otázce zapojení se do dění v některé oblasti se odpovědi pochybovaly nejvíce na škále 1 – vůbec ne, stejného výsledku bylo dosaženo i u odpovědí na otázku aktivní účasti na příhraničních akcích Králíky – Miedzylesie. Detailní rozložení odpovědí v příloze č. 9 (o14-1 až o14-10, o15-1 až 15-9 a o18).

V rámci sledovaného vzorku respondentů se aktivita ve veřejném a občanském životě, která je v literární rešerši popisována jako aktivní regionální identita, příliš neprojevila.

4.5. Pojem pohraničí

Závěrečná část otázek se týkala vlivu státní hranice na obyvatele města, co pro ně vystihuje slovo pohraničí, měl – li vstup do Schengenského prostoru nějaký dopad na město a okolí a v čem byl či nebyl přínosný.

Ve škálové otázce: „Má hranice s Polskem vliv na život zdejších obyvatel?“ měli respondenti označit míru, která vyjadřovala pocit případného ovlivnění. Nejvyšší míru u všech 115 respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli, dosáhla míra 3 (nevím, někdy ano, někdy ne), a to celých 39,8%, jako druhá v pořadí je míra 4 (spíše ano) s 23,7% a na třetím místě míra 5 (rozhodně ano) s 20,3%. Z výše uvedeného vyplývá, že hranice není bariérou významně ovlivňující životy obyvatel, a to i přes skutečnost, že většina aktivit je především za nákupy.

Tabulka č. 10: Vliv hranice na život obyvatel

		o16			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	5	4,2	4,3	4,3
	2	11	9,3	9,6	13,9
	3	47	39,8	40,9	54,8
	4	28	23,7	24,3	79,1
	5	24	20,3	20,9	100,0
	Total	115	97,5	100,0	
Missing	System	3	2,5		
Total		118	100,0		

Legenda: 1 – vůbec ne

2 – spíše ne

3 – nevím, někdy ano, někdy ne

4 – spíše ano

5 – rozhodně ano

V další otázce byl zkoumán pojem „pohraničí“ a co tento pojem podle respondentů nejlépe vystihuje. Respondenti mohli vybrat pouze jednu odpověď ze čtyř nabízených. Ze všech 115 respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli, dosáhl nejvíce odpovědí pojem „odlehle území“, a to 50%, a tedy shodně s výrazem uváděným v odborné literatuře. Na druhém místě byl pojem „území, které umožňuje kontakty“ s 33,9%. Ty jsou většinou spojeny s kulturní a sportovní činností ze strany mládežnických a sportovních skupin, pořádáním společných trhů, sportovních soutěží apod. Na volnou odpověď „jiné“ uvedlo 5,9% - území mezi dvěma státy. Pouze 8,5% respondentů považuje pohraničí za území s rozvojovými možnostmi.

Tabulka č. 11: Pohraničí a co vystihuje.

o17

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	59	50,0	51,3	51,3
	2	10	8,5	8,7	60,0
	3	39	33,1	33,9	93,9
	4	7	5,9	6,1	100,0
	Total	115	97,5	100,0	
Missing	System	3	2,5		
Total		118	100,0		

- Legenda:
- 1 – odlehlé území
 - 2 – území s rozvojovými možnostmi
 - 3 – území, které umožňuje kontakty
 - 4 – jiné (volná odpověď)

Ve škálové otázce: „Měl vstup do tzv. Schengenského prostoru (tj. do prostoru, kde mezi státy EU odpadly hraniční kontroly) nějaký dopad na město a okolí? A jaký?“ měli respondenti označit míru, která vyjadřovala jejich vnímání případného dopadu. Nejvyšší míru u všech 112 respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli, dosáhla míra 3 (nevím, někdy ano, někdy ne), a to celých 28%, jako druhá v pořadí je míra 5 (rozhodně ano) s 24,6% a na třetím místě míra 4 (spíše ano) s 22%. Celkově je v daném vzorku respondentů uvolnění hranice posuzováno kladně, jak rovněž vyplynulo z odpovědí na další dotazníkovou otázku „V čem byl tzv. Schengenský prostor přínosný?“ Mladá generace vidí největší přínos ve snadnějším cestování, starší generace naopak v možnosti volného pohybu zboží. Jako protipól následovala i otázka, „V čem tzv. Schengenský prostor přínosný nebyl?“

Tabulka č. 12: Dopad tzv. Schengenského prostoru.

o23

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	11	9,3	9,8	9,8
	2	13	11,0	11,6	21,4
	3	33	28,0	29,5	50,9
	4	26	22,0	23,2	74,1
	5	29	24,6	25,9	100,0
	Total	112	94,9	100,0	
Missing	System	6	5,1		
Total		118	100,0		

Legenda: 1 – vůbec ne

2 – spíše ne

3 – nevím, někdy ano, někdy ne

4 – spíše ano

5 – rozhodně ano

Tabulka č. 13: Přínos tzv. Schengenského prostoru.

o24

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	32	27,1	33,3	34,4
	2	26	22,0	27,1	61,5
	3	27	22,9	28,1	89,6
	4	9	7,6	9,4	99,0
	5	1	,8	1,0	100,0
Total		96	81,4	100,0	
Missing	System	22	18,6		
Total		118	100,0		

Legenda: 1 – snadnější cestování

2 – odstranění hraničních kontrol

3 – volný pohyb lidí a zboží

4 – nepozoroval/la jsem

5 – jiné (napište vlastními slovy)

Ve sledované skupině mladých lidí je nejvíce odpovědí u možnosti „snadnějšího cestování“, a to 36,7% (tj. 18 osob), možnost „odstranění hraničních kontrol a volný pohyb lidí a zboží“ dosáhla shodně 22,4% (tj. vždy 11 osob), pouhých 14,3% žádná přínos nepozoruje a 1 osoba uvedla vlastní odpověď – neměl vliv, nenapadá mě. Oproti tomu ve skupině starších je nejvíce odpovědí u možnosti „volný pohyb lidí a zboží“, a to 34% (tj. 16 osob), na druhém místě je z 31,9% (tj. 15 osob) možnost „odstranění hraničních kontrol“ a třetí v pořadí je „snadnější cestování“ s 29,8% (tj. 14 osob). Celkově na tuto otázku odpovědělo 96 respondentů. Detailní rozložení odpovědí v příloze č. 12 (o24). Snadnější cestování a uvolnění hranice nabízí i možnosti v oblasti pracovních příležitostí, které by mohlo být vhodnou kompenzací periférie, kterou je označováno pohraničí.

V otázce „v čem tzv. Schengenský prostor přínosný nebyl“ došlo ve skupině mladých lidí a starších ke shodě, co do nejvyššího počtu odpovědí u možnosti „pašování drog“, která u mladých byla 39,5% (tj. 17 osob) a u starších 34,1% (tj. 14 osob), která se u této skupiny respondentů shodovala i s možností „zvýšené kriminality“, u mladých lidí s 25,6% (tj. 11 osob) byla tato možnost druhá v pořadí. Třetí v pořadí byla u obou skupin možnost „ilegální přechody imigrantů“. V obou skupinách v možnosti „jiné“ byla napsána odpověď nevím. Detailní rozložení odpovědí v příloze č. 13 (o25).

Tyto negativa, kdy mezi státy EU odpadly hraniční kontroly, jsou obdobně vnímána i příslušníky jiných národností, např. Němci na hranicích s Českou republikou.

Tabulka č. 13: V čem přínos tzv. Schengenského prostoru nebyl

		o25			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,2	1,2
	1	25	21,2	29,8	31,0
	2	10	8,5	11,9	42,9
	3	31	26,3	36,9	79,8
	4	15	12,7	17,9	97,6
	5	2	1,7	2,4	100,0
	Total	84	71,2	100,0	
Missing	System	34	28,8		
Total		118	100,0		

- Legenda:
- 1 – zvýšená kriminalita
 - 2 – větší znečištění přírody
 - 3 – pašování drog
 - 4 – ilegální přechody imigrantů
 - 5 – jiné (napište vlastními slovy)

5 Závěr

Cílem této diplomové bylo zjistit rozdíly v lokální identitě dvou skupin obyvatel příhraničního města Králíky, zástupců dvou generací obyvatel, a to mladé generace rané dospělosti a starší generace pozdní dospělosti a stáří. Na existenci případných rozdílů mělo být následně ukázáno, zda a jak se mohou tyto rozdíly podílet na možnostech rozvoje tohoto města.

Práce vycházela z předpokladu, že mladá generace se většinou ve městě narodila a tedy ve městě strávila svůj život, zatímco starší generace, zejména senioři nad 65 let, se většinou do města přistěhovala se svými rodiči. V dotazníkovém šetření se tento předpoklad potvrdil, kdy 64 respondentů (tj. 54,2%) žije v Králíkách maximálně 30 let. Nejvyšší počty byly dosaženy u žití 19 a 18 - letých. Zbývajících 54 respondentů (tj. 45,8%) zde žije 31 a více a v jednotlivých letech se jedná o počty 1 až maximálně 5 osob. Nejdelší délka žití je 72 roků. Soubor zkoumání sice nebyl reprezentativní, ale autorka diplomové práce vycházela z předpokladu, že jsou to právě mladí lidé, kteří mohou, a doufejme i budou, mít významný podíl na rozvoji města a lokality. Při vyhodnocování dotazníkového šetření dle nejvyššího dosaženého vzdělání dosáhl nejvyšší počet respondentů (tj. 38,1%) vzdělání základního. Toto bylo způsobeno tím, že ve sledovaném souboru byla téměř polovina respondentů ve věku do 20 let a ti většinou střední školu teprve studují. Bez ohledu na věk či pohlaví se u souboru respondentů vzhledem k obecně nízkému zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob z formálního pohledu obecně vykazuje nižší vzdělanostní úroveň, a to bez ohledu na typ vzdělání starší generace v době, kdy jej získali a na budoucí životní dráhy mladé generace, kdy je pravděpodobné, že mnozí studium na vyšší odborné či vysoké škole plánují. V dotazníkovém šetření dle ekonomických aktivit měla nejvyšší podíl právě aktivita studium (tj. 88,1%), což se dalo u mladé generace předvídat.

Pojem identity obou generací byl zkoumán na vztahu k bydlišti, pocitu největší sounáležitosti a jaký význam má pojem „domov“. Na otázku „K čemu cítíte největší sounáležitost?“ mohli respondenti vybrat pouze jednu odpověď ze čtyř nabízených možností. Z celkového počtu respondentů mělo pocit největší sounáležitosti k nejbližší rodině, míra této odpovědi byla nejvyšší u mladé generace. Druhé pořadí z nabízených možností obsadil vztah k místu, kde žijí, tato možnost měla větší podíl u starší generace. V odborné literatuře, jak vyplývá z literární rešerše, je právě vztah k blízkému okolí označován jako lokální identita, kdy je tento vztah nejvýrazněji vázán k určitému území,

obci či místu. Vázání k určitému místu, sídlu (městu, vesnici), kde žijí je rovněž výrazem národní identity. U obou sledovaných skupin respondentů byla tato vazba k lokalitě velmi vysoká, tato skutečnost je zvláště významná u skupiny mladé generace.

Další zkoumanou otázkou bylo „Co pro vás znamená pojem „domov?““, u které byl možný výběr i více odpovědí ze šesti nabízených variant a jedna varianta umožňovala respondentům uvést stručně vlastními slovy jinou, než byly nabízené. Tuto možnost nikdo nevyužil. Nejvyšší míry u starší generace dosáhla u pojmu „domova“ odpověď – místo, kde právě žijí, u mladé generace nejvyšší míry dosáhla u tohoto pojmu odpověď - místo, kde mají své kořeny (odkud pochází, mají rodiče apod.). Tyto odpovědi se shodují s názory odborné veřejnosti, kdy je pojem „domova“ definován jako spojení s místem narození, prožitého dětství, rodinou. Pojem „domova“ měl i klíčový význam v otázce sounáležitosti, kdy u obou generací byl pocit největší sounáležitosti k nejbližší rodině. V literární rešerši je pojem „domova“ označován jako zvláštní případ regionální (prostorové) identity. Regionální i lokální identita je o vztahu k lidem, místu, kde žijeme, kdy se tento vztah promítá v zapojení jedinců do aktivit dění v obci, podpory rozvoje obce, popřípadě zapojení se do místní samosprávy. Obě generace respondentů mají vysoký vztah k pojmu domova z této skutečnosti lze vyvodit, že míra sounáležitosti ve vztahu k bydlišti je u starší i mladé generace podobně intenzivní.

V dotazníku byla zařazena i otázka „Co vás nejvíce poutá k místu bydliště?“ U ní měli respondenti vybrat pouze jednu odpověď z osmi nabízených, která nejvíce odpovídá jejich poutu k bydlišti. Cílem bylo zjistit, jak se vlastně dotazovaní identifikují do místa svého bydliště. Pro 41,5% dotazovaných byla nejbližší odpověď, že k místu bydliště je nejvíce poutá rodina, kdy při porovnání ve věkových skupinách byla tato odpověď nejvíce zastoupena u mladé generace. Na druhém místě byla odpověď, že se jedná o „můj domov“, i tato odpověď byla nejvíce zastoupena u mladé generace, u starší generace nebyl procentní poměr o mnoho nižší. K názorovému konfliktu při odpovědi na tuto otázku mezi mladou a starší generací nedošlo, dokonce se u obou pořadí obě generace na odpovědích shodli. Tyto výsledky, v míře vztahu k nejbližší rodině, domovu, k místu, kde žijí, dosažené u mladé generace jsou pro rozvoj regionu velkou nadějí, že nepovažují svoji obec pouze za přechodný prostor. Pro město a pro jeho rozvoj jsou potřební hlavně mladí lidé, kteří budou i nadále žít a pracovat v této lokalitě. V dotazníku byla zkoumána i otázka určená pouze pro studenty, kam hodlají jít za prací po skončení studia. Nejvíce odpovědí (tj. téměř

polovina) bylo, že neví, nejsou zatím rozhodnutí, zda zůstanou v místě svého bydliště či jeho okolí nebo odejdou natrvalo za prací někam jinam. Zájem o práci v místě bydliště či blízkém okolí projevila čtvrtina dotázaných, a zhruba stejná skupina mladých lidí uvedla, že nejspíše odejdou za prací někam jinam. Proto je třeba motivovat a vytvářet takové podmínky pro mladé lidi, aby těsné procento těch, kteří nejspíše odejdou a těch, kteří mají zájem o práci v místě bydliště, převážilo ve zvýšení počtu, kteří chtějí zůstat v místě bydliště či blízkém okolí.

V otázce „Co vám ve městě chybí?“ opět došlo ke shodě v odpovědích u obou skupin respondentů, že nejvíce chybí pracovní příležitosti a druhý největší počet odpovědí byl, že chybí dopravní spojení. Toto odráží skutečnost, že po roce 1989 tento region prošel velkou sociálně-ekonomickou změnou, kdy došlo k úpadku velkých místních zaměstnavatelů (Státní statek, Hedva, Tesla). V současnosti na území města a v blízkém okolí působí několik středních a menších firem, kde jsou zaměstnáni desítky či stovky zaměstnanců, které však nejsou schopny plně uspokojit poptávku pracovních míst. Tyto podniky většinou nabízejí níže ohodnocenou práci v dělnických profesích, a proto mladí absolventi s vyšším odborným vzděláním většinou odcházejí za lepšími pracovními podmínkami. Při míře nezaměstnanosti 7,4% v únoru 2015 na počet 216 dosažitelných uchazečů, z celkového počtu obyvatel ve věku 15 – 64 let, bylo nahlášeno pouze 11 volných míst. Sezónně se stává významným zaměstnavatelem i rozvíjející se cestovní ruch, zvláště horská střediska v okolí. Kvalitní dopravní spojení může kompenzovat nedostatek pracovních míst v místě tím, že bude možné za prací dojíždět v rámci regionu.

Závěrečná část otázek se týkala vlivu státní hranice na obyvatele města, co pro ně vystihuje slovo pohraničí, měl-li vstup do tzv. Schengenského prostoru nějaký dopad na město a okolí a v čem spočíval.

Ve škálové otázce „Má hranice s Polskem vliv na život zdejších obyvatel?“ měli respondenti označit míru, která vyjadřovala pocit případného ovlivnění. U všech 115 respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli, byla dosažena průměrně kladná míra. Z toho je zřejmé, že hranice není bariérou, která by životy obyvatel významně ovlivňovala. I když většina příhraničních aktivit je především za nákupy, další v pořadí je kultura, vzdělání a sport (především ze strany sportovních a mládežnických skupin, pořádáním společných trhů, sportovních klání apod.).

V další otázce byl zkoumán pojem „pohraničí“ a co tento pojem podle respondentů nejlépe vystihuje. Respondenti měli vybrat pouze jednu odpověď ze čtyř nabízených. Ze 115 respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli, dosáhl s 50% nejvíce odpovědí pojem „odlehlé území“. Tato odpověď respondentů ((laiků) se shoduje s výrazem, který je uváděn jako synonymum pro pojem pohraničí – periferní, odlehlé území, v odborných textech.

Ve škálové otázce: „Měl vstup do tzv. Schengenského prostoru (tj. do prostoru, kde mezi státy EU odpadly hraniční kontroly) nějaký dopad na město a okolí? A jaký? Měli označit respondenti míru, která vyjadřovala jejich vnímání případného dopadu. Uvolnění hranice je u všech 112 respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli, posuzováno spíše kladně, zejména byla tato skutečnost ovlivněna možností snadnějšího cestování, volným pohybem lidí a zboží, jak vyplývá z odpovědí na následující otázku „V čem byl tzv. Schengenský prostor přínosný?“. Mladá generace vidí největší přínos „snadnějšího cestování“, následuje možnost „odstranění hraničních kontrol“ a „volný pohyb zboží“. U starší generace bylo nejvíce odpovědí u možnosti „volný pohyb lidí a zboží“, následovalo „odstranění hraničních kontrol“ a „snadnější cestování“. Uvolnění hranice jistě ovlivnilo i možnost cestování za prací, kdy i v místních podnicích pracují mladí Poláci a obchodníci z Polska prodávají své zboží a zemědělské produkty na místních trzích apod. Na otázku „V čem Schengenský prostor přínosný nebyl?“ došlo v obou skupinách (mladé i starší generace) ke shodě co do nejvyššího počtu odpovědí u možnosti „pašování drog“, tak i „zvýšené kriminality“ a „ilegálních přechodů imigrantů“. Tento negativní pocit uvolnění hranice je negativně vnímán i v ostatních zemích EU.

Diplomová práce se pokusila zjistit, jaký je vlastně vztah těchto dvou generací obyvatel (mladé a starší generace) k jejich městu, jak hodnotili své bydliště, jak se případně aktivně podílí a co tvoří lokální identitu dotazovaných, v čem vidí překážky rozvoje. Výsledkem je zjištění faktu, že míry těchto vztahů dvou generací obyvatel (mladé a starší generace) k jejich městu, bydlišti nemají velké rozdíly a mnohdy se i shodují. Rovněž pocit s odlehlostí území, propustnosti hranice a z ní vyplývajících problémů se významně neliší. Lze usuzovat, že u starší generace jsou tyto vztahy ovlivněny jejich životní zkušeností a jistým zakořeněním v místě, zatímco mladá generace ještě nebyla příliš konfrontována s delší životní zkušeností mimo domov a se svými názory může být ovlivněna poměry v rodinném prostředí.

Seznam literatury

BALEK, Petr. *Regionální identifikace jako faktor rozvoje region.* Ústí nad Labem: FSE UJEP, 1998. 107-110 s. ISBN 80-7044-210-7

BARŠA, Pavel, STRMISKA Maxmilián. *Národní stát a etnický konflikt.* 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999, 329 s. ISBN 80-85959-52-6

BERGER, Peter L., LUCKMAN, Thomas. *Sociální konstrukce reality.* 1. vyd. Praha: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999. 214 s. ISBN 80-85959-46-1

BITTNEROVÁ, Dana, MORAVCOVÁ, Mirjam a kol., *Kdo jsem a kam patřím? Identita národnostních menšin a etnických komunit na území ČR.* 1. vyd. Praha: SOFIS, 2005. 447 s., ISBN 80-902785-8-2

GIDDENS, Anthony. *Důsledky modernity.* 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2003. 195 s. ISBN 80-86429-15-6

GIDDENS, Anthony. *Unikající svět, Jak globalizace mění náš život.* 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2000. 135 s. ISBN 80-85850-91-6

HAMPL, Martin a kol. *Regionální vývoj: Specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie.* 1.vyd. Praha: Demort art, 2001. 328 s. ISBN 80-902686-6-8

HOLÝ, Ladislav. *Malý český člověk a skvělý český národ, Národní identita a postkomunistická transformace společnosti.* 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2001. 209 s. ISBN 80-85850-97-4

HOUŽVIČKA, Václav, NOVOTNÝ, Lukáš. *Otisky historie v regionálních identitách obyvatel pohraničí, Sebedefinice a vzájemné vnímání Čechů a Němců v přímém sousedství.* 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2007. 170 s. ISBN 978-80-7330-109-5

HOUŽVIČKA, Václav. *Sudetoněmecká otázka v názorech a postojích obyvatel českého pohraničí*. 2.vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2007. 38 s.

JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001. 288 s. ISBN 80-7178-535-0

KASTNER, Quido. *Osidlování pohraničí od května 1945*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 1996. 68 s. a přílohy. ISBN 80-85950-19-7

KŘIVOHLÁVEK, Jan F. *Znaky, vlajky, pečeti a správní vývoj obcí okresu Ústí nad Orlicí*. 1. vyd. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2005. 384 s. ISBN 80-86845-25-7

MUSIL, František. *Dějiny Králicka*. 1. vyd. Králíky: Nakladatelství A. Juránek, 2000. 184 s. ISBN 80-902263-1-0

MAJEROVÁ, Věra, Ing., a řešitelský kolektiv. *Český venkov 2003, Situace před vstupem do EU*. 1. vyd. Praha: CREDIT pro ČZU v Praze, PEF, 2003. 209 s. ISBN 80-213-1121-5

NEDOMOVÁ, A., KOSTELECKÝ T.. *Národní identita*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 1996. 37 s. ISBN 80-85950-15-4

PEŠKOVÁ, Jaroslava. *Role vědomí v dějinách a jiné eseje*. Dějiny a současnost. Knižnice dějin současnosti, svazek 5. 1. vyd. Praha: NLN, 1998. 140 s. ISBN 80-7106-2170

REICH, Robert, B. *Dílo národů. Příprava na kapitalismus 21. století*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Prostor, 1995. 356 s. ISBN 80-85190-34-6

Velký sociologický slovník, I. a II. díl. Praha: Univerzita Karlova, Karolinum, 1996. 1 627 s. ISBN 80-7184-164-1 a 80-7184-310-5

VLACHOVÁ, Klára, ŘEHÁKOVÁ, Blanka. *Česká národní identita po zániku Československa a před vstupem do Evropské unie*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2004. 39 s. ISBN 80-7330-066-4

VLACHOVÁ, Klára, ŘEHÁKOVÁ, Blanka. *Národ, národní identita a národní hrdost v Evropě*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, Sociologický časopis, Vol. 40, No. 4. 489-508 s.

ZICH, František, HOUŽVIČKA, Václav, JEŘÁBEK, Milan, KASTNER, Quido. *Kdo žije v pohraničí*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 1996. 129 s. ISBN 80-85950-18-9

ZICH, František. *Regionální identita obyvatel českého západního pohraničí*. In: Houžvička, Václav, Novotný, Lukáš. *Otisky historie v regionálních identitách obyvatel pohraničí, Sebedefinice a vzájemné vnímání Čechů a Němců v přímém sousedství*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2007. 170 s. ISBN 978-80-7330-109-5

ZICH, František, ROUBAL, Ondřej, SPALOVÁ, Barbora. *Mezigenerační biografická konfigurace obyvatel české části euroregionu Nisa*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2003. 119 s. ISBN 80-7330-024-9

Kolektiv autorů. *Sborník analytických studií pro Strategický program sociálního a ekonomického rozvoje České republiky*. Praha: Rada vlády České republiky pro sociální a ekonomickou strategii, 2000. 612 s.

ŠINDLÁŘOVÁ, J.. *Otázky regionální identity*. In: *Zemědělská ekonomika*, č. 48, 2002 (6): s. 263-268

Internetové zdroje:

Národní kultura a identita. Vize rozvoje ČR do roku 2015 /online/. Dostupný z WWW: <<http://www.ceses.cuni.cz/CESES-34-version1-vize2015.pdf>>

Česko. Český statistický úřad, Statistiky, Databáze demografických údajů za obce ČR /online/. Dostupný z WWW: < http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>.

ROUBAL, O.. *Když se řekne identita ...regionální identita (III. část) /online/*. Dostupný z WWW:< <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=teorie&shw=149&lst=114>>

Česko. Ministerstvo práce a sociálních věcí. Statistiky, Dostupné z WWW:< <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem?>>

Nepublikované zdroje:

Strategický plán města Králíky v práci s mládeží z roku 2014, 20 s.

Přílohy

Příloha č. 1 - Distribuovaný dotazník

Dobrý den,

Studuji na Provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity v Praze a chtěla bych Vás požádat o spolupráci při získání podkladů pro zpracování mé diplomové práce. Jejím tématem je zjištění rozdílů v lokální identitě dvou skupin obyvatel příhraničního města Králíky a na základě toho zkoumat, jak se mohou případné rozdíly podílet na možnostech rozvoje tohoto města.

Chtěla bych Vás proto požádat o vyplnění předloženého dotazníku, na základě kterého provádím výzkumné šetření. Prosím Vás, o co nejvěrohodnější vyplnění všech otázek, jinak nebude dotazník pro zpracování výsledků použitelný. Zodpovězení dotazníku vám zabere maximálně 15 minut.

Garantuji Vám, že vyplněný dotazník zůstane zcela anonymní a bude sloužit pro statistické zpracování dat v rámci diplomové práce. Vyhodnocení budu provádět osobně bez spolupráce jiné osoby.

Pokud není uvedeno jinak, zakroužkujte, prosím, u Vámi vybrané odpovědi příslušnou odpověď. U konkrétní otázky, je vždy napsáno, zda je možné vybrat více odpovědí, případně odpovědět vlastními slovy. Nebude-li vám nějaká otázka jasná nebo nenaleznete-li odpověď, nemusíte odpovídat, ale prosím vás o komentář k této otázce.

U škálových otázek je toto rozlišení:

- 1 – vůbec ne
- 2 – spíše ne
- 3 – nevím, někdy ano, někdy ne
- 4 – spíše ano
- 5 – rozhodně ano

Děkuji za váš čas a spolupráci,

Dana Nosková

Lokální identita obyvatel dvou skupin obyvatel příhraničního města Králíky

1. Pohlaví:

- Muž
- Žena

2. Kolik je vám nyní let (vepište):

3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

- Základní
- Střední odborné
- Střední s maturitou, VOŠ
- Vysokoškolské

4. Z hlediska ekonomických aktivit jste:

- Zaměstnanec/zaměstnankyně
- Podnikatel/ka
- Důchodce/důchodkyně
- Student/ka
- Na mateřské/rodičovské dovolené
- Nezaměstnaný/á

5. V případě, že jste ekonomicky aktivní nebo studujete, potom Vaše studium nebo Vaše pracovní aktivity:

- Vykonáváte v místě Vašeho trvalého bydliště
- Za těmito aktivitami denně dojíždím
- Máte přechodné ubytování (internát, koleje, ubytovna) a proto nemusíte za svými pracovními nebo studijními aktivitami denně dojíždět

6. Po ukončení studia: (pouze při odpovědi student v otázce č. 4)

- Mám zájem o práci v místě bydliště či blízkém okolí
- Nejspíše odejdu za prací někam jinam
- Nevím, nejsem rozhodnut/a, zda zůstanu v místě svého bydliště či jeho okolí nebo odjedu natrvalo za prací někam jinam

7. Jak dlouho žijete ve městě Králíky a jeho okolí? Uveďte počet let (stačí i přibližně):

8. Jak jste spokojen/a s podmínkami Vašeho života ve městě Králíky: (škálová otázka, označte míru)

- S možnostmi trávení volného času *Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano*
- S pracovními příležitostmi *Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano*
- Se spolkovým životem *Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano*
- S kulturním vyžitím *Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano*
- Se sportovním vyžitím *Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano*
- Jiné *(napište stručně vlastními slovy)*

9. K čemu cítíte největší sounáležitost? (vyberte pouze jednu možnost):

- K nejbližší rodině
- K místu, kde žiji
- K regionu
- K vlasti

10. Co pro vás znamená pojem „domov“? (vyberte i více odpovědí)

- Místo, kde právě žiji
- Místo, kde se cítím bezpečně
- Místo, kde máte své kořeny (odkud pocházíte, máte rodiče...)
- Místo, kam se rádi, nebo byste se chtěli vrátet

- Místo na které máte příjemné vzpomínky
- V dnešním globalizovaném světě ztrácí tento pojem svůj význam
- Jiné: *(uved'te stručně vlastními slovy)*

11. Historie města Králíky byla ovlivněna i životem Němců v tomto městě. Má, podle Vás význam, se ještě dnes zabývat tzv. německou otázkou (tj. vztahy Čechů a Němců)? *(škálová otázka, označte míru)*

Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano

12. Jak byste charakterizoval/a vybrané skutečnosti ve městě Králíky před rokem 1989 ve srovnání s dnešním stavem? *(vyber jednu ze tří možností a zakroužkuj)*

- Možnost zaměstnání (před rokem 1989) *lepší – horší - nevím*
- Možnost získat byt (před rokem 1989) *lepší – horší - nevím*
- Možnost výstavby rodinného domu *lepší – horší - nevím*
(před rokem 1989)
- Dopravní dostupnost (před rokem 1989) *lepší – horší - nevím*
- Zájmová činnost (před rokem 1989) *lepší – horší - nevím*
- Mezilidské vztahy (před rokem 1989) *lepší – horší - nevím*
- Jiné *(napište stručně vlastními slovy)* *lepší – horší - nevím*

13. Co vás nejvíce poutá k místu bydliště?

- Je to můj domov
- Moje rodina
- Kamarádi, přátelé
- Bydlení
- Zaměstnání
- Životní prostředí
- Nic mne nepoutá
- Jiné *(napište stručně vlastními slovy)*

14. Zajímáte se o dění ve městě v některé oblasti? (škálová otázka, označte míru)

- Politické Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Ekonomické Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
(pracovní příležitosti)
- Samosprávy Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Kulturní Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Sportovní Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Spolkové Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Práce s dětmi a mládeží Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Mateřské centrum Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Klub seniorů Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Jiné (napište stručně vlastními slovy)

15. Jste do dění v některé oblasti nějak zapojen/a ? (škálová otázka, označte míru)

- Politická činnost Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Činnost samosprávy Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Kulturní činnost Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Sportovní činnost Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Spolková činnost Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Práce s dětmi a mládeží Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Mateřské centrum Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Klub seniorů Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano
- Jiná zájmová činnost (napište stručně vlastními slovy)

16. Má hranice s Polskem vliv na život zdejších obyvatel?
(škálová otázka, označte míru)

Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano

17. Co podle vás nejlépe vystihuje slovo pohraničí?

- Odlehlé území
- Území s rozvojovými možnostmi
- Území, které umožňuje kontakty
- Jiné (napište stručně vlastními slovy)

18. Účastníte se aktivně těchto příhraničních akcí (Kralupy – Miedzylesie)? (škálová otázka, označte míru)

Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano

19. V jaké oblasti se účastníte přeshraničních aktivit?

- Dopravní komunikace
- Podnikání
- Ochrana přírody
- Rozvoj obcí a měst
- Kultura, vzdělání a sport
- Činnost zájmových spolků
- Nákupy
- Neúčastním se
- Jiné (napište stručně vlastními slovy)

20. Domníváte se, že vstup do EU byl pro město přínosný?
(škálová otázka, označte míru)

Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano

21. V jaké oblasti byl vstup do EU přínosný? *(při odpovědi spíše ano či rozhodně ano na otázku č. 20)*

- Čerpání dotací
- Lepší cestování
- Možnost podnikání
- Lepší podmínky v zemědělství
- Možnost studia v zahraničí
- Jiné *(napište vlastními slovy)*

22. Z jakého důvodu se domníváte, že vstup do EU přínosný nebyl? *(při odpovědi vůbec ne a spíše ne na otázku č. 20)*

- Problémy čerpání dotací
- Horší cestování
- Těžší podnikání
- Horší podmínky v zemědělství
- Přistěhovalci
- Jiné *(napište vlastními slovy)*

23. Měl vstup do tzv. Schengenského prostoru (tj. do prostoru, kde mezi státy EU odpadly hraniční kontroly) nějaký dopad na město a okolí? A jaký? *(škálová otázka, označte míru)*

Vůbec ne 1 2 3 4 5 rozhodně ano

24. V čem byl tzv. Schengenský prostor přínosný? *(při odpovědi spíše ano či rozhodně ano na otázku č. 23)*

- Snadnější cestování
- Odstranění hraničních kontrol
- Volný pohyb lidí a zboží
- Nepozoroval/a jsem

- Jiné (*napište vlastními slovy*)

25. V čem tzv. Schengenský prostor přínosný nebyl? (při odpovědi spíše ne či rozhodně ne na otázku č. 23)

- Zvýšená kriminalita
- Větší znečištění přírody odpady
- Pašování drog
- Ilegální přechody imigrantů
- Jiné (*napište vlastními slovy*)

26. Co vám ve městě chybí? (vyberte i více odpovědí)

- Pracovní příležitosti
- Kulturní vyžití
- Sportovní vyžití
- Střední školství
- Dopravní spojení
- Nic mi nechybí
- Jiné (*napište stručně vlastními slovy*)

Příloha č. 2:

Věkové skupiny * o1

Crosstab

			o1		Total
			1	2	
věkové skupiny	1,00	Count	42	17	59
		% within věkové skupiny	71,2%	28,8%	100,0%
		% within o1	60,0%	35,4%	50,0%
		% of Total	35,6%	14,4%	50,0%
	2,00	Count	28	31	59
		% within věkové skupiny	47,5%	52,5%	100,0%
		% within o1	40,0%	64,6%	50,0%
		% of Total	23,7%	26,3%	50,0%
Total		Count	70	48	118
		% within věkové skupiny	59,3%	40,7%	100,0%
		% within o1	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	59,3%	40,7%	100,0%

Příloha č. 3:

Věkové skupiny * o3

Crosstab

			o3				Total
			1	2	3	4	
věkové skupiny	1,00	Count	30	15	10	4	59
		% within věk. skupiny	50,8%	25,4%	16,9%	6,8%	100,0%
		% within o3	66,7%	50,0%	27,8%	66,7%	50,4%
		% of Total	25,6%	12,8%	8,5%	3,4%	50,4%
	2,00	Count	15	15	26	2	58
		% within věk. skupiny	25,9%	25,9%	44,8%	3,4%	100,0%
		% within o3	33,3%	50,0%	72,2%	33,3%	49,6%
		% of Total	12,8%	12,8%	22,2%	1,7%	49,6%
Total		Count	45	30	36	6	117
		% within věk. skupiny	38,5%	25,6%	30,8%	5,1%	100,0%
		% within o3	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	38,5%	25,6%	30,8%	5,1%	100,0%

Příloha č. 4:

Věkové skupiny * o4

			Crosstab						Total
			o4						
			1	2	3	4	5	6	
Věk.skupiny	1,00	Count	4	1	0	52	1	1	59
		% within věk. skupiny	6,8%	1,7%	0,0%	88,1%	1,7%	1,7%	100,0%
		% within o4	33,3%	33,3%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	50,4%
		% of Total	3,4%	0,9%	0,0%	44,4%	0,9%	0,9%	50,4%
	2,00	Count	8	2	48	0	0	0	58
		% within věk. skupiny	13,8%	3,4%	82,8%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
		% within o4	66,7%	66,7%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	49,6%
		% of Total	6,8%	1,7%	41,0%	0,0%	0,0%	0,0%	49,6%
Total		Count	12	3	48	52	1	1	117
		% within věk. skupiny	10,3%	2,6%	41,0%	44,4%	0,9%	0,9%	100,0%
		% within o4	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	10,3%	2,6%	41,0%	44,4%	0,9%	0,9%	100,0%

Příloha č. 5:

Věkové skupiny * o5

Crosstab

			o5			Total
			1	2	3	
věkové skupiny	1,00	Count	12	23	22	57
		% within věkové skupiny	21,1%	40,4%	38,6%	100,0%
		% within o5	66,7%	85,2%	100,0%	85,1%
		% of Total	17,9%	34,3%	32,8%	85,1%
	2,00	Count	6	4	0	10
		% within věkové skupiny	60,0%	40,0%	0,0%	100,0%
		% within o5	33,3%	14,8%	0,0%	14,9%
		% of Total	9,0%	6,0%	0,0%	14,9%
Total		Count	18	27	22	67
		% within věkové skupiny	26,9%	40,3%	32,8%	100,0%
		% within o5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	26,9%	40,3%	32,8%	100,0%

Příloha č. 6:

Mladí a staří * o9

Crosstab

			o9				Total
			1	2	3	4	
mladí a staří	1,00	Count	54	3	0	2	59
		% within mladí a staří	91,5%	5,1%	0,0%	3,4%	100,0%
		% within o9	52,9%	27,3%	0,0%	66,7%	50,4%
		% of Total	46,2%	2,6%	0,0%	1,7%	50,4%
	2,00	Count	48	8	1	1	58
		% within mladí a staří	82,8%	13,8%	1,7%	1,7%	100,0%
		% within o9	47,1%	72,7%	100,0%	33,3%	49,6%
		% of Total	41,0%	6,8%	0,9%	0,9%	49,6%
Total		Count	102	11	1	3	117
		% within mladí a staří	87,2%	9,4%	0,9%	2,6%	100,0%
		% within o9	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	87,2%	9,4%	0,9%	2,6%	100,0%

Příloha č. 7:

mladí a staří * o10-1

Místo, kde právě žiji

Crosstab

			o10-1		Total
			0	1	
mladí a staří	1,00	Count	37	22	59
		% within mladí a staří	62,7%	37,3%	100,0%
		% within o10-1	74,0%	32,8%	50,4%
		% of Total	31,6%	18,8%	50,4%
	2,00	Count	13	45	58
		% within mladí a staří	22,4%	77,6%	100,0%
		% within o10-1	26,0%	67,2%	49,6%
		% of Total	11,1%	38,5%	49,6%
Total		Count	50	67	117
		% within mladí a staří	42,7%	57,3%	100,0%
		% within o10-1	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	42,7%	57,3%	100,0%

mladí a staří * o10-2

Místo, kde se cítím bezpečně

Crosstab

			o10-2		Total
			0	1	
mladí a staří	1,00	Count	39	20	59
		% within mladí a staří	66,1%	33,9%	100,0%
		% within o10-2	45,9%	62,5%	50,4%
		% of Total	33,3%	17,1%	50,4%
	2,00	Count	46	12	58
		% within mladí a staří	79,3%	20,7%	100,0%
		% within o10-2	54,1%	37,5%	49,6%
		% of Total	39,3%	10,3%	49,6%
Total		Count	85	32	117
		% within mladí a staří	72,6%	27,4%	100,0%
		% within o10-2	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	72,6%	27,4%	100,0%

mladi a stari * o10-3

Místo, kde máte své kořeny (odkud pocházíte, máte rodiče ...)

Crosstab

			o10-3		Total
			0	1	
mladi a stari	1,00	Count	23	36	59
		% within mladi a stari	39,0%	61,0%	100,0%
		% within o10-3	37,7%	64,3%	50,4%
		% of Total	19,7%	30,8%	50,4%
	2,00	Count	38	20	58
		% within mladi a stari	65,5%	34,5%	100,0%
		% within o10-3	62,3%	35,7%	49,6%
		% of Total	32,5%	17,1%	49,6%
Total		Count	61	56	117
		% within mladi a stari	52,1%	47,9%	100,0%
		% within o10-3	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	52,1%	47,9%	100,0%

mladi a stari * o10-4

Místo, kam se rádi nebo byste chtěli vrátet

Crosstab

			o10-4			Total
			0	1	2	
mladi a stari	1,00	Count	30	28	1	59
		% within mladi a stari	50,8%	47,5%	1,7%	100,0%
		% within o10-4	39,0%	71,8%	100,0%	50,4%
		% of Total	25,6%	23,9%	0,9%	50,4%
	2,00	Count	47	11	0	58
		% within mladi a stari	81,0%	19,0%	0,0%	100,0%
		% within o10-4	61,0%	28,2%	0,0%	49,6%
		% of Total	40,2%	9,4%	0,0%	49,6%
Total		Count	77	39	1	117
		% within mladi a stari	65,8%	33,3%	0,9%	100,0%
		% within o10-4	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	65,8%	33,3%	0,9%	100,0%

mladi a stari * o10-5

Místo, kde máte příjemné vzpomínky

Crosstab

			o10-5			Total
			0	1	2	
mladi a stari	1,00	Count	46	12	1	59
		% within mladi a stari	78,0%	20,3%	1,7%	100,0%
		% within o10-5	46,5%	70,6%	100,0%	50,4%
		% of Total	39,3%	10,3%	0,9%	50,4%
	2,00	Count	53	5	0	58
		% within mladi a stari	91,4%	8,6%	0,0%	100,0%
		% within o10-5	53,5%	29,4%	0,0%	49,6%
		% of Total	45,3%	4,3%	0,0%	49,6%
Total		Count	99	17	1	117
		% within mladi a stari	84,6%	14,5%	0,9%	100,0%
		% within o10-5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	84,6%	14,5%	0,9%	100,0%

mladí a staří * o10-6

V dnešním globalizovaném světě ztrácí tento pojem svůj význam

Crosstab

			o10-6			Total
			0	1	2	
mladí a staří	1,00	Count	57	1	1	59
		% within mladí a staří	96,6%	1,7%	1,7%	100,0%
		% within o10-6	49,6%	100,0%	100,0%	50,4%
		% of Total	48,7%	0,9%	0,9%	50,4%
	2,00	Count	58	0	0	58
		% within mladí a staří	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
		% within o10-6	50,4%	0,0%	0,0%	49,6%
		% of Total	49,6%	0,0%	0,0%	49,6%
Total		Count	115	1	1	117
		% within mladí a staří	98,3%	0,9%	0,9%	100,0%
		% within o10-6	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	98,3%	0,9%	0,9%	100,0%

mladí a staří * o10-7

Jiné

Crosstab

			o10-7		Total
			0	2	
mladí a staří	1,00	Count	58	1	59
		% within mladí a staří	98,3%	1,7%	100,0%
		% within o10-7	50,0%	100,0%	50,4%
		% of Total	49,6%	0,9%	50,4%
	2,00	Count	58	0	58
		% within mladí a staří	100,0%	0,0%	100,0%
		% within o10-7	50,0%	0,0%	49,6%
		% of Total	49,6%	0,0%	49,6%
Total		Count	116	1	117
		% within mladí a staří	99,1%	0,9%	100,0%
		% within o10-7	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	99,1%	0,9%	100,0%

Příloha č. 8:

Mladi a stari * o26-1

Crosstab

			o26-1		Total
			0	1	
mladi a stari	1,00	Count	10	48	58
		% within mladi a stari	17,2%	82,8%	100,0%
		% within o26-1	30,3%	58,5%	50,4%
		% of Total	8,7%	41,7%	50,4%
	2,00	Count	23	34	57
		% within mladi a stari	40,4%	59,6%	100,0%
		% within o26-1	69,7%	41,5%	49,6%
		% of Total	20,0%	29,6%	49,6%
Total		Count	33	82	115
		% within mladi a stari	28,7%	71,3%	100,0%
		% within o26-1	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	28,7%	71,3%	100,0%

Mladí a staří * o26-2

Crosstab

			o26-2		Total
			0	1	
mladi a stari	1,00	Count	47	11	58
		% within mladi a stari	81,0%	19,0%	100,0%
		% within o26-2	46,5%	78,6%	50,4%
		% of Total	40,9%	9,6%	50,4%
	2,00	Count	54	3	57
		% within mladi a stari	94,7%	5,3%	100,0%
		% within o26-2	53,5%	21,4%	49,6%
		% of Total	47,0%	2,6%	49,6%
Total		Count	101	14	115
		% within mladi a stari	87,8%	12,2%	100,0%
		% within o26-2	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	87,8%	12,2%	100,0%

Mladi a stari * o26-3

Crosstab

			o26-3		Total
			0	1	
mladi a stari	1,00	Count	45	13	58
		% within mladi a stari	77,6%	22,4%	100,0%
		% within o26-3	45,0%	86,7%	50,4%
		% of Total	39,1%	11,3%	50,4%
	2,00	Count	55	2	57
		% within mladi a stari	96,5%	3,5%	100,0%
		% within o26-3	55,0%	13,3%	49,6%
		% of Total	47,8%	1,7%	49,6%
Total		Count	100	15	115
		% within mladi a stari	87,0%	13,0%	100,0%
		% within o26-3	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	87,0%	13,0%	100,0%

Mladi a stari * o26-4

Crosstab

			o26-4		Total
			0	1	
mladi a stari	1,00	Count	39	19	58
		% within mladi a stari	67,2%	32,8%	100,0%
		% within o26-4	50,6%	50,0%	50,4%
		% of Total	33,9%	16,5%	50,4%
	2,00	Count	38	19	57
		% within mladi a stari	66,7%	33,3%	100,0%
		% within o26-4	49,4%	50,0%	49,6%
		% of Total	33,0%	16,5%	49,6%
Total		Count	77	38	115
		% within mladi a stari	67,0%	33,0%	100,0%
		% within o26-4	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	67,0%	33,0%	100,0%

Mladi a stari * o26-5

Crosstab

			o26-5		Total
			0	1	
mladi a stari	1,00	Count	37	21	58
		% within mladi a stari	63,8%	36,2%	100,0%
		% within o26-5	57,8%	41,2%	50,4%
		% of Total	32,2%	18,3%	50,4%
	2,00	Count	27	30	57
		% within mladi a stari	47,4%	52,6%	100,0%
		% within o26-5	42,2%	58,8%	49,6%
		% of Total	23,5%	26,1%	49,6%
Total		Count	64	51	115
		% within mladi a stari	55,7%	44,3%	100,0%
		% within o26-5	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	55,7%	44,3%	100,0%

Mladi a stari * o26-6

Crosstab

			o26-6		Total
			0	1	
mladi a stari	1,00	Count	56	2	58
		% within mladi a stari	96,6%	3,4%	100,0%
		% within o26-6	54,4%	16,7%	50,4%
		% of Total	48,7%	1,7%	50,4%
	2,00	Count	47	10	57
		% within mladi a stari	82,5%	17,5%	100,0%
		% within o26-6	45,6%	83,3%	49,6%
		% of Total	40,9%	8,7%	49,6%
Total		Count	103	12	115
		% within mladi a stari	89,6%	10,4%	100,0%
		% within o26-6	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	89,6%	10,4%	100,0%

Mladi a stari * o26-7

Crosstab

			o26-7		Total
			0	1	
mladi a stari	1,00	Count	58	0	58
		% within mladi a stari	100,0%	0,0%	100,0%
		% within o26-7	50,9%	0,0%	50,4%
		% of Total	50,4%	0,0%	50,4%
	2,00	Count	56	1	57
		% within mladi a stari	98,2%	1,8%	100,0%
		% within o26-7	49,1%	100,0%	49,6%
		% of Total	48,7%	0,9%	49,6%
Total		Count	114	1	115
		% within mladi a stari	99,1%	0,9%	100,0%
		% within o26-7	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	99,1%	0,9%	100,0%

Příloha č. 9:

Zajímáte se o dění ve městě v některé oblasti?

Politické

o14-1

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	41	34,7	41,0	42,0
	2	27	22,9	27,0	69,0
	3	12	10,2	12,0	81,0
	4	15	12,7	15,0	96,0
	5	4	3,4	4,0	100,0
	Total	100	84,7	100,0	
Missing	System	18	15,3		
Total		118	100,0		

Ekonomické (pracovní příležitosti)

o14-2

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	2	1,7	2,0	2,0
	1	29	24,6	28,7	30,7
	2	27	22,9	26,7	57,4
	3	28	23,7	27,7	85,1
	4	12	10,2	11,9	97,0
	5	3	2,5	3,0	100,0
Total		101	85,6	100,0	
Missing	System	17	14,4		
Total		118	100,0		

Samosprávy

o14-3

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	28	23,7	29,2	30,2
	2	32	27,1	33,3	63,5
	3	21	17,8	21,9	85,4
	4	10	8,5	10,4	95,8
	5	4	3,4	4,2	100,0
Total		96	81,4	100,0	
Missing	System	22	18,6		
Total		118	100,0		

Kulturní

o14-4

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	9	7,6	8,6	9,5
	2	18	15,3	17,1	26,7
	3	35	29,7	33,3	60,0
	4	32	27,1	30,5	90,5
	5	10	8,5	9,5	100,0
Total		105	89,0	100,0	
Missing	System	13	11,0		
Total		118	100,0		

Sportovní

o14-5

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	12	10,2	11,7	12,6
	2	18	15,3	17,5	30,1
	3	27	22,9	26,2	56,3
	4	28	23,7	27,2	83,5
	5	17	14,4	16,5	100,0
Total		103	87,3	100,0	
Missing	System	15	12,7		
Total		118	100,0		

Spolkové

o14-6

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	2	1,7	2,0	2,0
	1	21	17,8	20,8	22,8
	2	24	20,3	23,8	46,5
	3	34	28,8	33,7	80,2
	4	11	9,3	10,9	91,1
	5	9	7,6	8,9	100,0
Total		101	85,6	100,0	
Missing	System	17	14,4		
Total		118	100,0		

Práce s dětmi a mládeží

o14-7

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	40	33,9	40,4	41,4
	2	25	21,2	25,3	66,7
	3	20	16,9	20,2	86,9
	4	11	9,3	11,1	98,0
	5	2	1,7	2,0	100,0
Total		99	83,9	100,0	
Missing	System	19	16,1		
Total		118	100,0		

Mateřské centrum

o14-8

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	2	1,7	2,0	2,0
	1	71	60,2	72,4	74,5
	2	17	14,4	17,3	91,8
	3	5	4,2	5,1	96,9
	4	3	2,5	3,1	100,0
	Total		98	83,1	100,0
Missing	System	20	16,9		
Total		118	100,0		

Klub seniorů

o14-9

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	2	1,7	1,8	1,8
	1	58	49,2	51,8	53,6
	2	22	18,6	19,6	73,2
	3	7	5,9	6,3	79,5
	4	9	7,6	8,0	87,5
	5	14	11,9	12,5	100,0
	Total	112	94,9	100,0	
Missing	System	6	5,1		
Total		118	100,0		

Jiné

o14-10

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	111	94,1	96,5	96,5
	1	2	1,7	1,7	98,3
	2	1	,8	,9	99,1
	3	1	,8	,9	100,0
	Total	115	97,5	100,0	
Missing	System	3	2,5		
Total		118	100,0		

Jste do dění v některé oblasti nějak zapojen/a?

Politická činnost

o15-1

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	82	69,5	84,5	85,6
	2	7	5,9	7,2	92,8
	3	5	4,2	5,2	97,9
	5	2	1,7	2,1	100,0
	Total	97	82,2	100,0	
Missing	System	21	17,8		
Total		118	100,0		

Činnost samosprávy

o15-2

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	86	72,9	88,7	89,7
	2	5	4,2	5,2	94,8
	3	2	1,7	2,1	96,9
	4	2	1,7	2,1	99,0
	5	1	,8	1,0	100,0
	Total		97	82,2	100,0
Missing	System	21	17,8		
Total		118	100,0		

Kulturní činnost

o15-3

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	57	48,3	58,2	59,2
	2	18	15,3	18,4	77,6
	3	9	7,6	9,2	86,7
	4	5	4,2	5,1	91,8
	5	8	6,8	8,2	100,0
	Total		98	83,1	100,0
Missing	System	20	16,9		
Total		118	100,0		

Sportovní činnost

o15-4

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	50	42,4	50,5	51,5
	2	14	11,9	14,1	65,7
	3	12	10,2	12,1	77,8
	4	8	6,8	8,1	85,9
	5	14	11,9	14,1	100,0
Total		99	83,9	100,0	
Missing	System	19	16,1		
Total		118	100,0		

Spolková činnost

o15-5

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	65	55,1	65,7	66,7
	2	12	10,2	12,1	78,8
	3	7	5,9	7,1	85,9
	4	8	6,8	8,1	93,9
	5	6	5,1	6,1	100,0
Total		99	83,9	100,0	
Missing	System	19	16,1		
Total		118	100,0		

Práce s dětmi a mládeží

o15-6

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	71	60,2	73,2	74,2
	2	12	10,2	12,4	86,6
	3	6	5,1	6,2	92,8
	4	4	3,4	4,1	96,9
	5	3	2,5	3,1	100,0
Total		97	82,2	100,0	
Missing	System	21	17,8		
Total		118	100,0		

Mateřské centrum

o15-7

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	1,0	1,0
	1	90	76,3	92,8	93,8
	2	3	2,5	3,1	96,9
	3	1	,8	1,0	97,9
	4	2	1,7	2,1	100,0
	Total		97	82,2	100,0
Missing	System	21	17,8		
Total		118	100,0		

Klub seniorů

o15-8

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,8	,9	,9
	1	88	74,6	79,3	80,2
	2	6	5,1	5,4	85,6
	3	1	,8	,9	86,5
	4	4	3,4	3,6	90,1
	5	11	9,3	9,9	100,0
Total		111	94,1	100,0	
Missing	System	7	5,9		
Total		118	100,0		

Jiné**o15-9**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	110	93,2	97,3	97,3
	1	1	,8	,9	98,2
	2	2	1,7	1,8	100,0
	Total	113	95,8	100,0	
Missing	System	5	4,2		
Total		118	100,0		

Účastníte se aktivně těchto příhraničních akcí (Kralupy – Miedzylesie)?**o18**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	57	48,3	50,0	50,0
	2	17	14,4	14,9	64,9
	3	20	16,9	17,5	82,5
	4	13	11,0	11,4	93,9
	5	7	5,9	6,1	100,0
	Total		114	96,6	100,0
Missing	System	4	3,4		
Total		118	100,0		

Příloha č. 10:

Mladí a staří * o13

Crosstab

			o13								Total
			1	2	3	4	5	6	7	8	
mladi a stari	1,00	Count	20	26	8	1	0	3	1	0	59
		% within mladi a stari	33,9%	44,1%	13,6%	1,7%	0,0%	5,1%	1,7%	0,0%	100,0%
		% within o13	57,1%	53,1%	57,1%	12,5%	0,0%	42,9%	100,0%	0,0%	50,0%
		% of Total	16,9%	22,0%	6,8%	0,8%	0,0%	2,5%	0,8%	0,0%	50,0%
	2,00	Count	15	23	6	7	3	4	0	1	59
		% within mladi a stari	25,4%	39,0%	10,2%	11,9%	5,1%	6,8%	0,0%	1,7%	100,0%
		% within o13	42,9%	46,9%	42,9%	87,5%	100,0%	57,1%	0,0%	100,0%	50,0%
		% of Total	12,7%	19,5%	5,1%	5,9%	2,5%	3,4%	0,0%	0,8%	50,0%
Total		Count	35	49	14	8	3	7	1	1	118
		% within mladi a stari	29,7%	41,5%	11,9%	6,8%	2,5%	5,9%	0,8%	0,8%	100,0%
		% within o13	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	29,7%	41,5%	11,9%	6,8%	2,5%	5,9%	0,8%	0,8%	100,0%

Příloha č. 11:

Mladí a staří * o8-1

Crosstab

			o8-1					Total
			1	2	3	4	5	
mladí a staří	1,00	Count	3	9	24	20	3	59
		% within mladí a staří	5,1%	15,3%	40,7%	33,9%	5,1%	100,0%
		% within o8-1	75,0%	60,0%	55,8%	58,8%	42,9%	57,3%
		% of Total	2,9%	8,7%	23,3%	19,4%	2,9%	57,3%
	2,00	Count	1	6	19	14	4	44
		% within mladí a staří	2,3%	13,6%	43,2%	31,8%	9,1%	100,0%
		% within o8-1	25,0%	40,0%	44,2%	41,2%	57,1%	42,7%
		% of Total	1,0%	5,8%	18,4%	13,6%	3,9%	42,7%
Total		Count	4	15	43	34	7	103
		% within mladí a staří	3,9%	14,6%	41,7%	33,0%	6,8%	100,0%
		% within o8-1	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	3,9%	14,6%	41,7%	33,0%	6,8%	100,0%

Mladí a staří * o8-2

Crosstab

			o8-2						Total
			0	1	2	3	4	5	
mladi a stari	1,00	Count	1	12	33	8	4	1	59
		% within mladi a stari	1,7%	20,3%	55,9%	13,6%	6,8%	1,7%	100,0%
		% within o8-2	100,0%	52,2%	70,2%	38,1%	100,0%	50,0%	60,2%
		% of Total	1,0%	12,2%	33,7%	8,2%	4,1%	1,0%	60,2%
	2,00	Count	0	11	14	13	0	1	39
		% within mladi a stari	0,0%	28,2%	35,9%	33,3%	0,0%	2,6%	100,0%
		% within o8-2	0,0%	47,8%	29,8%	61,9%	0,0%	50,0%	39,8%
		% of Total	0,0%	11,2%	14,3%	13,3%	0,0%	1,0%	39,8%
Total		Count	1	23	47	21	4	2	98
		% within mladi a stari	1,0%	23,5%	48,0%	21,4%	4,1%	2,0%	100,0%
		% within o8-2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	1,0%	23,5%	48,0%	21,4%	4,1%	2,0%	100,0%

Mladí a staří * o8-3

Crosstab

			o8-3					Total
			1	2	3	4	5	
mladi a stari	1,00	Count	0	11	37	9	2	59
		% within mladi a stari	0,0%	18,6%	62,7%	15,3%	3,4%	100,0%
		% within o8-3	0,0%	78,6%	58,7%	52,9%	28,6%	57,8%
		% of Total	0,0%	10,8%	36,3%	8,8%	2,0%	57,8%
	2,00	Count	1	3	26	8	5	43
		% within mladi a stari	2,3%	7,0%	60,5%	18,6%	11,6%	100,0%
		% within o8-3	100,0%	21,4%	41,3%	47,1%	71,4%	42,2%
		% of Total	1,0%	2,9%	25,5%	7,8%	4,9%	42,2%
Total		Count	1	14	63	17	7	102
		% within mladi a stari	1,0%	13,7%	61,8%	16,7%	6,9%	100,0%
		% within o8-3	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	1,0%	13,7%	61,8%	16,7%	6,9%	100,0%

Mladí a staří * o8-4

Crosstab

			o8-4					Total
			1	2	3	4	5	
mladi a stari	1,00	Count	5	8	21	22	3	59
		% within mladi a stari	8,5%	13,6%	35,6%	37,3%	5,1%	100,0%
		% within o8-4	83,3%	61,5%	51,2%	66,7%	42,9%	59,0%
		% of Total	5,0%	8,0%	21,0%	22,0%	3,0%	59,0%
	2,00	Count	1	5	20	11	4	41
		% within mladi a stari	2,4%	12,2%	48,8%	26,8%	9,8%	100,0%
		% within o8-4	16,7%	38,5%	48,8%	33,3%	57,1%	41,0%
		% of Total	1,0%	5,0%	20,0%	11,0%	4,0%	41,0%
Total		Count	6	13	41	33	7	100
		% within mladi a stari	6,0%	13,0%	41,0%	33,0%	7,0%	100,0%
		% within o8-4	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	6,0%	13,0%	41,0%	33,0%	7,0%	100,0%

Mladí a staří * o8-5

Crosstab

			o8-5					Total
			1	2	3	4	5	
mladi a stari	1,00	Count	0	13	12	24	10	59
		% within mladi a stari	0,0%	22,0%	20,3%	40,7%	16,9%	100,0%
		% within o8-5	0,0%	81,3%	38,7%	64,9%	62,5%	58,4%
		% of Total	0,0%	12,9%	11,9%	23,8%	9,9%	58,4%
	2,00	Count	1	3	19	13	6	42
		% within mladi a stari	2,4%	7,1%	45,2%	31,0%	14,3%	100,0%
		% within o8-5	100,0%	18,8%	61,3%	35,1%	37,5%	41,6%
		% of Total	1,0%	3,0%	18,8%	12,9%	5,9%	41,6%
Total		Count	1	16	31	37	16	101
		% within mladi a stari	1,0%	15,8%	30,7%	36,6%	15,8%	100,0%
		% within o8-5	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	1,0%	15,8%	30,7%	36,6%	15,8%	100,0%

Mladí a staří * o8-6

Crosstab

			o8-6		Total
			0	1	
mladi a stari	1,00	Count	59	0	59
		% within mladi a stari	100,0%	0,0%	100,0%
		% within o8-6	53,2%	0,0%	52,7%
		% of Total	52,7%	0,0%	52,7%
	2,00	Count	52	1	53
		% within mladi a stari	98,1%	1,9%	100,0%
		% within o8-6	46,8%	100,0%	47,3%
		% of Total	46,4%	0,9%	47,3%
Total		Count	111	1	112
		% within mladi a stari	99,1%	0,9%	100,0%
		% within o8-6	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	99,1%	0,9%	100,0%

Příloha č. 12:

Mladí a staří * o24

Crosstab

			o24						Total
			0	1	2	3	4	5	
mladi a stari	1,00	Count	1	18	11	11	7	1	49
		% within mladi a stari	2,0%	36,7%	22,4%	22,4%	14,3%	2,0%	100,0%
		% within o24	100,0%	56,3%	42,3%	40,7%	77,8%	100,0%	51,0%
		% of Total	1,0%	18,8%	11,5%	11,5%	7,3%	1,0%	51,0%
	2,00	Count	0	14	15	16	2	0	47
		% within mladi a stari	0,0%	29,8%	31,9%	34,0%	4,3%	0,0%	100,0%
		% within o24	0,0%	43,8%	57,7%	59,3%	22,2%	0,0%	49,0%
		% of Total	0,0%	14,6%	15,6%	16,7%	2,1%	0,0%	49,0%
Total		Count	1	32	26	27	9	1	96
		% within mladi a stari	1,0%	33,3%	27,1%	28,1%	9,4%	1,0%	100,0%
		% within o24	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	1,0%	33,3%	27,1%	28,1%	9,4%	1,0%	100,0%

Příloha č. 13:

Mladí a staří * o25

Crosstab

			o25						Total
			0	1	2	3	4	5	
mladi a stari	1,00	Count	0	11	7	17	7	1	43
		% within mladi a stari	0,0%	25,6%	16,3%	39,5%	16,3%	2,3%	100,0%
		% within o25	0,0%	44,0%	70,0%	54,8%	46,7%	50,0%	51,2%
		% of Total	0,0%	13,1%	8,3%	20,2%	8,3%	1,2%	51,2%
	2,00	Count	1	14	3	14	8	1	41
		% within mladi a stari	2,4%	34,1%	7,3%	34,1%	19,5%	2,4%	100,0%
		% within o25	100,0%	56,0%	30,0%	45,2%	53,3%	50,0%	48,8%
		% of Total	1,2%	16,7%	3,6%	16,7%	9,5%	1,2%	48,8%
Total		Count	1	25	10	31	15	2	84
		% within mladi a stari	1,2%	29,8%	11,9%	36,9%	17,9%	2,4%	100,0%
		% within o25	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	1,2%	29,8%	11,9%	36,9%	17,9%	2,4%	100,0%